ЛИПЕНЬ
1972
Київ

Рік видання 46-й
№ 13 (887)
Ціна номера 12 коп.

ПЕРЕЦЬ

Мал. С. ГЕРАСИМЧУКА

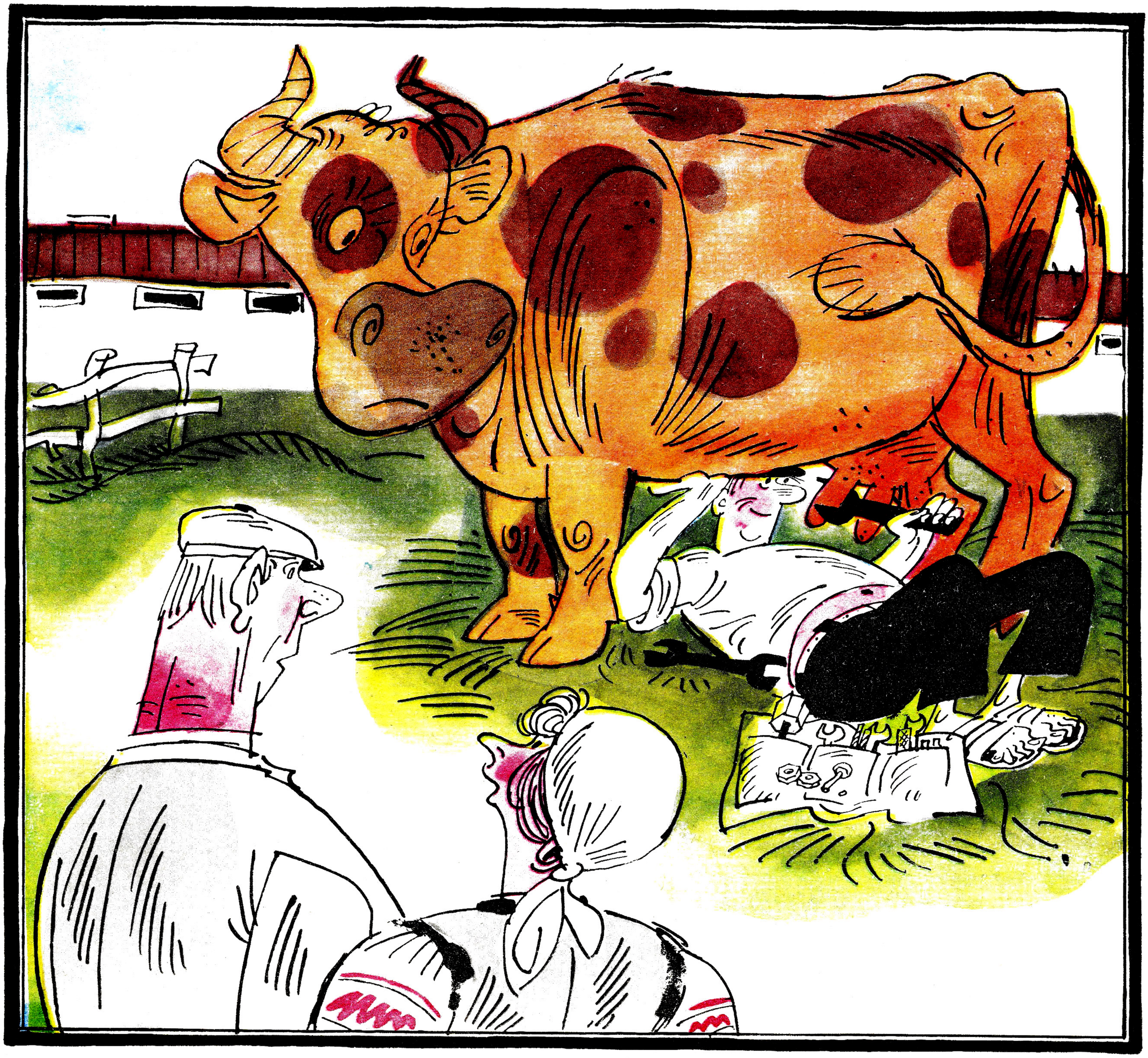

— Здається, нам замість зоотехніка прислали автомеханіка!

Мал. В. ГОРБАЧОВА

— Він тепер бездомний, бо свою хату дачникам здав...

Якби жителям райцентру Петрового запропонували на вибір автографи найвідомішої кінозірки і Г. Т. Листариної, ніхто б і на мить не задумався. Навіть найзапекліші колекціонери зупинили б свій вибір на останньому. Справді, яка користь з автографа, приміром, Софі Лорен? У кращому випадку можна похвалитися ним у товаристві. Закарлючка, писана рукою Галини Трохимівни, ціниться набагато вище. За неї у місцевому раймазі можна одержати наймоднішу блузку, найсучасніший килим, найелегантнішу шубку та інші дефіцитні речі.

Ясна річ, що й добути такий автограф нелегко. Бо якщо кінозірки роздають їх наліво й направо і навіть незнайомим людям, то Галина Трохимівна так не робить. По-перше, вона приймає бажаючих одержати автограф лише у своєму службовому кабінеті. По-друге, приймає далеко не кожного. Кого саме конкретно, сказати важко, бо її автографи з певних причин анонімні. Приміром: «Відпустити подавцю записни 1 (один) килим. Г. Листарина».

У деяких районних організаціях про Галину Трохимівну високої думки. Голова райвиконкому В. Н. Глоба, наприклад, запевнив, що вона — прекрасний організатор, людина, що завжди — у пошуках. І це свята правда. Попередники Галини Трохимівни на посту голови правління райспоживспілки були людьми безініціативними. Вони не пішли далі запровадження самообслуговування. А Галина Трохимівна пішла. Вона, приміром, значно розширила корисну площу в магазинах. Тепер товари продають не лише в залі, а й у підсобних приміщеннях. Голова райспоживспілки постійно дбає про те, щоб вибір товарів там був набагато кращим, аніж на прилавках. Перепусткою в підсобку служить клаптик паперу з автографом Галини Трохимівни або усне розпорядження директора раймагу В. С. Деркач.

Збільшило виручку і запровадження так званої розносної форми торгівлі. Суть її полягає ось у чому. Продавець К. Г. Стрижак бере мішок і з допомогою завідуючої відділом Є. І. Стрижак набиває його дефіцитними товарами. Стрижак Є. І. піддає мішок на плечі Стрижак К. Г., а та розносить товар покупцям і бере за це певну винагороду.

Розносна торгівля вигідна. Вона дає змогу витягти товарооборот і покривати дрібні (до тисячі карбованців) недостачі. Резервну суму зберігають у непримітному для ревізорського ока ящичку. В найглухішому закапелку підсобного приміщення.

От і скажіть тепер, хіба може бути непопулярною людина, яка запровадила стільки оригінальних новинок?

У декого це, правда, викликає почуття заздрості і навіть приступ епістолярної творчості, в результаті чого до різних інстанцій ідуть скарги. Але, як правило, скаржаться ті, кому Галина Трохимівна не дала автографа. Медпрацівник О. С. Шрамко, наприклад, пише, що він довго не міг одержати холодильника, за яким вистояв у черзі майже рік. Голова Петрівського сільського споживчого товариства І. С. Рева ніяк не наважувався продати його без вказівки Галини Трохимівни.

І правильно, що не наважувався. Уявіть — приходить до нього чоловік із запискою: «Відпустіть подавцю...», а холодильник — тю-тю! Вже проданий. Без записки. На якій підставі? А підстави нема. Вловлюєте, чим це пахне? Неприємностями. Від Галини Трохимівни, зрозуміло.

Отож я й кажу. Велика річ — автограф. Особливо коли за ним маячить дефіцитна річ.

В. БОНДАРЕНКО.

Кіровоградська область.

Телеграфне агентство ПЕРЦЯ

НА ВТІХУ НОВОСЕЛАМ

КОСТОПІЛЬ Ровенської області. (Кор. ТАП). Оригінальний будинок по вул. Сидорова, 18, спорудили будівельники пересувної механізованої колони № 66 Ровенського «Будмонтажтресту».

Будівельники з цієї колони давно вже дійшли висновку, що мешканець, як тільки поселяється у нову квартиру, починає все переобладнувати. Тому пішли назустріч новоселам. Ванни, унітази, раковини не монтували. Залишили все це кожному у квартирі — монтуй, як тобі заманеться.

Яким сюрпризом порадують будівельники інших новоселів, поки що невідомо. Проте є чутки, що вони не зупинилися на досягнутому. Одні за те, аби мешканцеві здавати квартиру без стелі. Хай кожен регулює висоту житла на свій смак. Інші — щоб новоселам здавати тільки фундамент і матеріали.

Чия візьме, побачимо.

ЛЮДИНА-НЕВИДИМКА

Слід людини-невидимки виявлено при вході до клубу села Борбухи Ярмолинецького району Хмельницької області. За наявними даними, слід зберігся ще з тих давніх часів, коли поріг цього приміщення вперше переступила Л. Пальна, призначена на посаду завідуючої клубом.

Оскільки після того мало хто бачив Л. Пальну в клубі, громадськість села й присвоїла їй звання людини-невидимки.

ДЕШЕВО І ПРАКТИЧНО

КАНІВ Черкаської області. Зручний для клієнтів спосіб фарбування одягу запровадили майстри місцевої «Хімчистки». Чоловічі сорочки тут фарбують у два кольори: спину та рукави (які найшвидше забруднюються) — у чорний, перед — у зелений. Це і практично, і — що не менш важливо — естетично. Бажаючі скористатися послугами канівських майстрів можуть побачити одну з таких сорочок (квитанція № 327461), залишену власником у «Хімчистці» на вічне зберігання.

ЩОБ НЕ СКАРЖИЛИСЯ

Наш кореспондент повідомляє з міста Ворошиловграда. На взуттєвій фабриці № 8 знайшли цікавий спосіб зменшити потік скарг на погану якість продукції. Навзамін бракованих туфель, які розгніваний споживач надсилає на фабрику, йому висилають інші, ще гірші. Ошелешений споживач капітулює і вважає, як, наприклад, вінничанка К. У. Панига, що до повного щастя досить буде одного — щоб фабрика повернула йому гроші, витрачені на той брак.

Мал. А. АРУТЮНЯНЦА

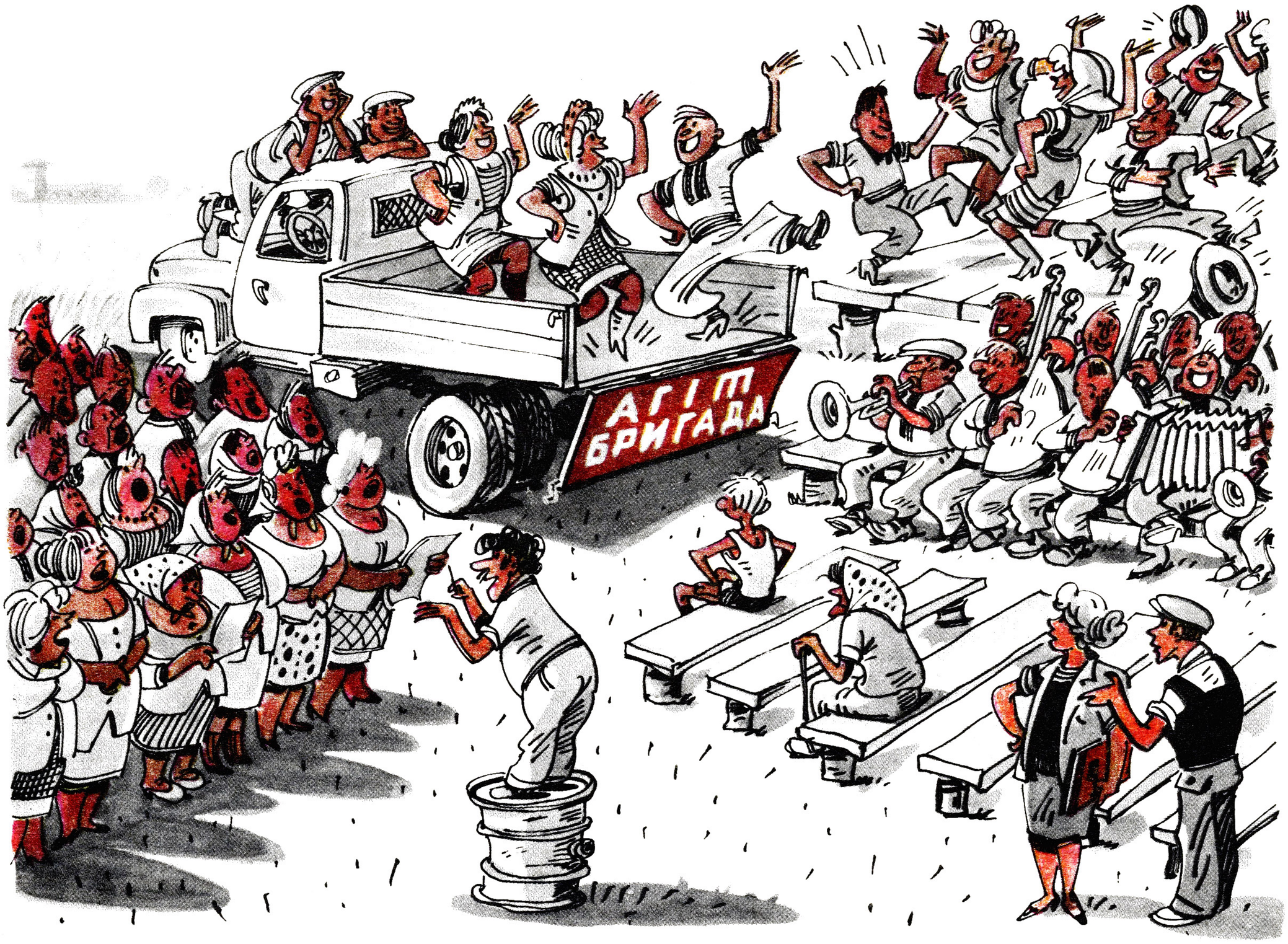

—А в полі працювати нікому: всі співають і танцюють...

М'ЯСОКОМБІНАТІВСЬКІ ІЛЮЗІОНІСТИ

Спеціалістам по виготовленню з мух слонів у наші часи працювати все важче. Віра людства у містику серйозно похитнулася — високошановна публіка вимагає науково обгрунтованих пояснень усіляких ілюзій, чудес та іншої чортівні.

Але сказати, що епоха чаклунів і магів безповоротно булькнула в Лету, було б помилкою. Ні-ні, та й, дивися, виткнеться десь якийсь чудотворець і почне крутити таке, що й двадцятеро академіків не розкрутять.

На Шепетівському м'ясокомбінаті, приміром, об'явилися спеціалісти, які можуть будь-якого слона легко перетворити на муху. От тільки за сировиною затримка: слонів на комбінат поки що ніхто не постачає. Не вирощуються вони у місцевих колгоспах. Отож доводиться обходитися тим, що під руку потрапить.

Потрапила, скажімо, під руку м'ясокомбінатівцям партія бичків із колгоспу «Україна» — кожен вагою понад 350 кілограмів. А шепетівські маги перетворили їх на таких легковаговиків, що колгоспники тільки охнули... Пробачте, не тільки охнули, а ще й недорахувалися у громадській касі 397 карбованців чистого прибутку.

Охкають та дивуються спритності шепетівських містифікаторів і представники інших господарств. Навантажать, бува, на машини добре вгодованих телятоk чи кабанців, одвезуть на комбінат — а там виявляється,

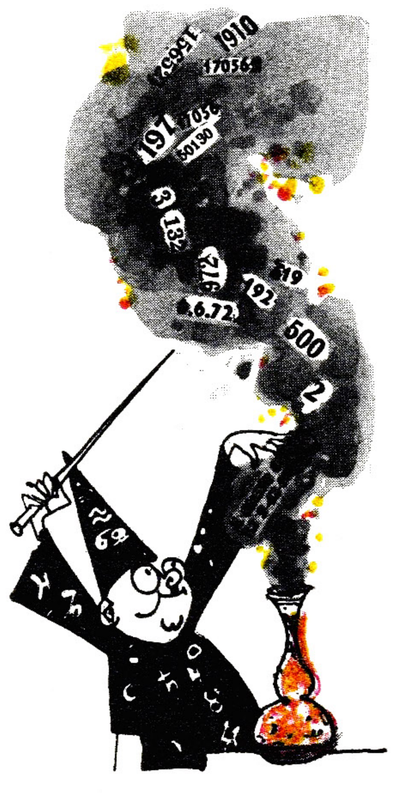

що телята притьмом катастрофічно схудли, кабанчики — теж. У загальному підрахунку комбінатівські чародії зуміли «зменшити» вагу зданої їм худоби на суму 12879 карбованців!

Навіть їхні колеги з обласного центру заздрісно цмокають язиками. Бо ілюзіоністам із Хмельницького м'ясокомбінату, бачите, вдалося недоплатити подібним чином лише 4234 карбованці, тобто втричі меншу, ніж шепетівські колеги, суму.

Зате на Кам'янець-Подільському птахокомбінаті чаклуни не гірші від шепетівських. Привезуть їм гусей із колгоспної ферми, а вони сміються:

— Та які ж це гуси? Це — кури!

Поглянуть колгоспні птахівниці у прийомну відомість — аж там і справді, гусочки їхні за вагою мало не на курей перетворилися... Чудеса та й годі! Зберегли кам'янець-подільські фокусники таким робом на своєму рахунку 10214 карбованців лише за один місяць.

Єдиний, думається, хто міг би дати отим комбінатівським чудесам наукове пояснення і належну оцінку, — це керуючий Хмельницьким обласним об'єднанням м'ясної промисловості А. А. Ярощук. Але він чомусь не дуже поспішає задовольнити інтереси заінтригованої публіки. Що ж, скромність, вона, знаєте, прикрашає...

В. ГРОМАК,
В. ШУКАЙЛО.

ЛИСИНА ЯК ФАКТОР

З громадянином П., який мешкає в Івано-Франківську, сталося велике нещастя, і він тут же ударив телеграму до редакції: «Дорогий Перче, приїжджай, бо життя немає».

А доречно сказати, що дуже часто, прочитавши листа або телеграму — тим паче подібного змісту, — фейлетоніст хапає свою ручку, виписує відрядження і мчить на вокзал чи в аеропорт, щоб прибувши на місце, допомогти людині, яка потрапила в скруту.

Отож надвечір того самого дня фейлетоніст «Перця» вже прилетів до Івано-Франківська і терміново розшукав громадянина П. По правді сказати, даний громадянин зовсім не скидався на людину, якій «немає життя». Навпаки — це був квітучий мужчина з бадьорою посмішкою на вустах. Він весело привітав фейлетоніста і сказав:

— Час уже, давно час щось робити з лисинами! Ось подивіться...

Фейлетоніст уважно оглянув лисину громадянина П., однак не знайшов у ній нічого особливого. Лисина як лисина.

— Пробачте, а що ж із вами сталося? — запитав фейлетоніст.

— Так я й кажу: хто про нас — про лисих — дбає, хто турбується? Ніхто. А це ж хвороба голови, — тягнув своєї гром. П.

— Послухайте — давайте про лисину поговоримо пізніше. Коли з'ясуємо справу. А поки що скажіть, яка трагедія спіткала вас, — невгавав фейлетоніст. — Чому вам життя немає?

— Та тому ж і немає, що не можу знайти засобу, щоб на голові знову виросло волосся! — життєрадісно заявив громадянин П.— Тому й послав телеграму. Розберіться, всипте, кому слід. Це, знаєте, гостра проблема...

Он воно як. Громадянин П. цілком серйозно вважає, що його лисина — соціальний фактор, який може значно вплинути на розвиток суспільних відносин, і тому вимагає, щоб суспільство негайно било на сполох і, покинувши свої буденні справи, терміново зайнялося пекучою проблемою лисини. Причому громадянин П. дуже добре знає закони. Він знає, що його заяву мусять оперативно розглянути, а розглянувши, так само оперативно вжити дійових заходів і відповісти йому.

Ніхто, зрозуміло, не ставить під сумнів прав кожної особи звертатися зі скаргами та заявами, як говориться, до будь-якої інстанції. Однак треба, щоб заява мала під собою щось значно серйозніше, аніж звичайна лисина, і адресувалася саме тим організаціям, які ми називаємо компетентними.

А хто, скажіть на милість, крім самого автора, може бути компетентним у такому гострому питанні:

«Друже Перче! Порадь, будь ласка, мені, як бути далі. Я 1943 року народження, але й досі неодружений. Я вже звертався у різні області, маючи намір списатися з кимнебудь, але відповіді не було... Микола Т.»

Ну, що сказати бідоласі? Очевидно, тільки одне: щоб сам займався своїми особистими справами і не вплутував сторонніх.

Але ж — вплутують. І не лише з сердечними проблемами. Товариш Ш. з Кіровоградської області вимагає дати вичерпну юридичну оцінку стосункам двох його сусідів. Суть така. Іван Олександрович Ч. продав свою хату, а Микола Павлович Д. купив її. Коло хати росте виноград. І от Іван Олександрович ходить до своєї колишньої господи і рве виноград.

«Так просу пропусцит це у Перцу, — пише товариш Ш., — і напишит хто хазяєн до винограду, чи тої шо купив чи тої шо продав, і помиріть їх».

Звичайно, можна було б плюнути на роботу, вилетіти в Кіровоград і спробувати покласти край виноградним баталіям. Але ж — з іншого боку — чому б нашому шановному кореспондентові самому не посадити на колодки переговорів високі договірні сторони — і «тої шо купив», і «тої шо продав»? Мабуть, користі було б більше, ніж від сигналу з-за тину.

Не вимагала особливих фізичних і розумових зусиль, щоб вивчити її на місці, і справа, про яку патетично пише до редакції громадянка Н. із Дрогобицького району Львівської області. Вона глибоко обурена тим, що на приймальному пункті, куди вона принесла здавати порожні банки, з другої до третьої години дня не було ящиків, і тому посуду приймальниця не взяла. «Де ящики, хочу знати?!» — гнівно вигукує Н.

Мабуть, у райплодоовочторзі. Так, принаймні, нам здається. Але ж громадянці Н. значно легше було б адресувати це запитання тій же приймальниці, аніж редакції. Тим більше, що в редакції немає ніяких тарних ресурсів. Так само, як у деяких товаришів немає почуття міри.

Громадянка Р. із Світловодська доручає редакції роздобути один метр тканини за надісланим зразком, бо вона — громадянка Р. — порвала свого плаща, а у Світловодську такої тканини не знайшла. Зіна Т. із Горлівки придбала панчохи не того розміру і хоче, щоб редакція допомогла обміняти їх в універмазі. Товариш В. П. зі Львова, схвалюючи взуття фірми «Прогрес», категорично не схвалює шовкових шнурків на черевиках, бо ці шнурки самі розв'язуються. Якби В. П. звернувся до будь-якого продавця у взуттєвому магазині, йому б за десять секунд пояснили, що варто шовкові шнурки злегка змочити, і вони перестануть розв'язуватися. Але ж товариш цього робити не хоче. Він бажає, щоб його шнурками займалися в республіканському масштабі й до того ж — за всіма правилами роботи з заявами та скаргами трудящих.

Так, заявами і скаргами займатися треба. Займатися серйозно і ефективно. Але ж, шановні громадяни, не закидайте установ та організацій дрібничками. Не примушуйте людей сушити голову над тим, чи має фільм «Анжеліка і король» продовження, як про це з дитячою безпосередністю запитує товариш М. із Бершаді; над тим, де дістати таблицю розиграшу грошово-речової лотереї, чим глибоко цікавиться сумчанин М. М., чомусь геть-чисто забувши про існування ощадних кас, у яких зберігаються усі таблиці; над тим, хто повинен вкрутити лампочку на сходах — начальник жеку чи пожильці, як принципово запитують кияни Т., К-й і Ко-к.

Звичайно, наведені вище приклади унікальні. З-поміж 17 тисяч листів, одержаних «Перцем» за шість місяців цього року, вони становлять, може, якусь тисячну частину. Проте й тисячна частина відбирає дорогоцінний час, а час мусить сповна йти на серйозні справи, за якими стоять інтереси трудящих, інтереси держави.

А ці інтереси аж ніяк не передбачають того, щоб хтось зводив у принцип власну лисину, та ще й намагався прикувати до неї увагу всього суспільства. Тим паче, що й лисина, якщо тільки вона не прагне стати центром всесвіту, цілком нормальна штука. Між іншим, багатьом вона навіть личить.

К. ДІДЕНКО.
В. ЧЕПІГА.

ТУРБОТИ МАМАШІ

Мал. І. АЛЕКСАНДРОВИЧА

— Коли Едик нап'ється, ви його, будь ласка, приведіть додому, а то він у мене ще зовсім пацан...

НАОЧНА АГІТАЦІЯ

Мал. Й. КОГАНА

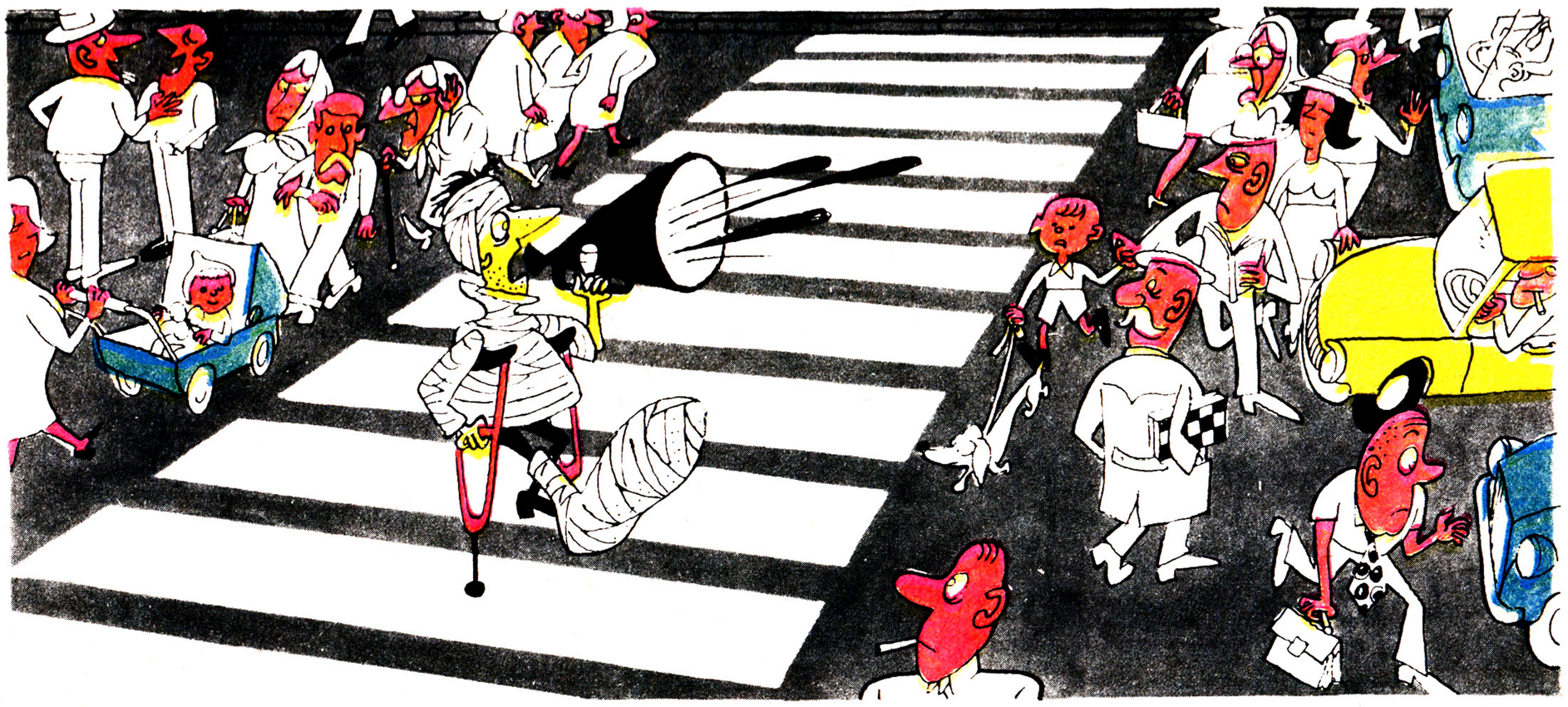

— Товариші! Переходьте вулицю тільки на пішохідній смузі!

З олівцем по Теофіполю

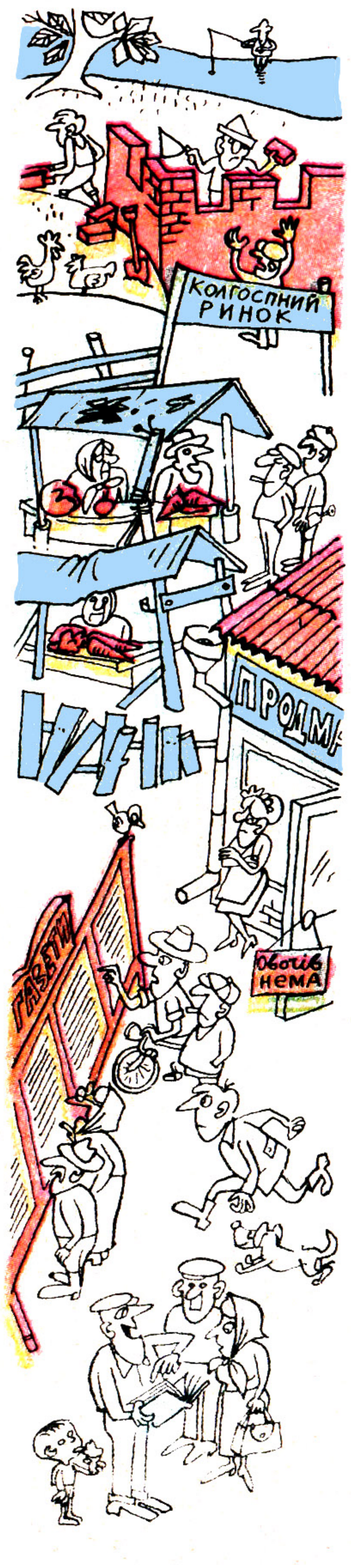

Якщо просто казати, то Теофіполь — це щось середнє між містом і селом. Якщо ж казати точніше, то це — селище міського типу та ще й центр Теофіпольського району на Хмельниччині.

Це — коли казати, що таке Теофіполь.

А коли ще й подивитися, то побачите чудовий каштановий парк, чудове озеро, тихоплинну річку Полкву. А перш за все побачите, що Теофіполь від отого середнього, що між містом і селом знаходиться, на очах усе виразніше таки міського обличчя набуває. Бо: глянеш в один бік — щось будується, глянеш у другий — теж щось будується. Тут — новий кінотеатр будується, там — універмаг, а он там — школа, а ондечки — поліклініка. Та ще й будинок зв'язку, адміністративний будинок, цегельний, комбікормовий заводи, та ще й...

Словом, так Теофіполь обличчя своє на очах міняє, що ми дивилися, язиками прицмокували і зачудовано охали та ахали.

Врешті, охали та ахали ми, не тільки на новобудови дивлячись. Так, наприклад, дружне «ах!» вирвалося із наших грудей при першому ж погляді на тутешній колгоспний ринок, на його ветхі перекособочені торговельні ряди, поламану огорожу. Окрім цього, наші емоції підсилило й те, що саме на ринку нам трапилася нагода полюбуватися дарами землі подільської — морквою, капустою та іншими овочами, яких у місцевій торговельній мережі не завжди удень зі свічкою знайдеш.

Будемо одверті: побачивши, в якому напівтемному, сирому закапелку примостили в Теофіполі книжковий магазин, як тут непривітно почуває себе художня, сільськогосподарська та інша література, ми подумали, було, що теофіпольці не вельми шанують друковане слово. Та коли в центрі селища угледіли газетну вітрину і людей коло неї, то ахнули — нам стало ясно, що жителі Теофіполя так і тягнуться до друкованого слова. Тягнуться буквально через голови інших. А потім ще раз здивовано ахнули. Це вже тоді, коли дізналися, що стовпотворіння біля свіжого номера газети пояснюється не тільки потягом теофіпольців до друкованого слова, а й тим, що вітрина ця — одна тут.

Один (і цього, звичайно, досить) у Теофіполі й стадіон. Але, незважаючи на це, він не користується такою популярністю, як ота газетна вітрина. Людського юрми-ська тут не побачите. Навпаки, навіть спортсмени обходять стадіон десятою дорогою — бояться на ньому, занехаяному та перекопаному канавами, ноги собі повикручувати.

Ну, стадіон обминути, то ще й не такий великий гак зробити. А от чимало теофіпольців значно більше собі дороги накладають. Коли, скажімо, треба їм одежу в хімчистку здати — їдуть у сусідні райцентри, а то й до центру обласного, бо хімчистки в Теофіполі нема. Коли взуття треба відремонтувати — теж дехто вважає за краще до сусідів чи в область податися замість того, щоб віднести його в ремонтну майстерню у тому ж таки Теофіполі. У першому випадку все ясно — подорож вимушена. Мандри ж до чужих шевців нічим іншим, здавалося, пояснити не можна, як любов'ю теофіпольців до самих мандрів. Виявилося ж, що тут діє не романтика, а прямий розрахунок — витрачаючи гроші і день на дорогу, власники стоптаних чобіт економлять час, бо місцеві майстри шила і шевського молотка можуть щедро вділити на той ремонт два, а то й три місяці.

Опріч цього, від таких подорожей є ще й інша вигода. Потрясшись кілька десятків, а то й сотню кілометрів у автобусі, щасливий власник відремонтованих чобіт стає ще й власником вовчого апетиту. І з задоволенням їсть навіть звичайні (не тільки фірмові!) котлети. Де їсть — у ресторані, в кафе чи у розташованій на території «Сільгосптехніки» їдальні — не має значення: цей витвір місцевих кулінарів тут скрізь однаковий — замість 18 процентів, як велить норма, хліба в котлетах від 24 до 63 процентів.

І не тільки котлети їдуть з апетитом, а й водяниста ковбаса. І з задоволенням запивається усе те так званими безалкогольними напоями, в яких не тільки алкоголю нема, а й від сиропу майже одна назва залишилася. А поївши та запивши, ще й дякує в думці директорові райхарчокомбінату В. А. Костянтинову. Дякує та ахає від задоволення.

Ми також поїли тих котлет, ковбаси і запили отим самим напоєм. Але, оскільки апетит у нас був звичайний, то ми нікому не дякували і не ахали.

Зате ахали та охали ми на вулиці Богдана Хмельницького, коло нового шістнадцятиквартирного будинку, з якого усе те, що мало б у каналізацію стікати, на ту ж таки вулицю вихлюпується.

І ще ахнули ми на подвір'ї одного комунального будинку, коли побачили там чималеньку купу сміття та інших нечистот. Але коли надибали ще кілька таких куп у інших подвір'ях, то вже не ахали — збагнули, що для Теофіполя це буденне явище. І не помилилися — оте сміття вивозиться з дворів раз-два на рік. Бо, бачите, керівникам комбінату комунальних підприємств ніяк не вдається вимолити в облкомунгоспі сміттєвоз.

А взагалі — міняє Теофіполь своє обличчя. Будується. І навіть так будується, що, не тільки приїжджі, а й самі теофіпольці охають та ахають. Не всі звичайно, а от на комбінаті громадського харчування, спорудженому тут хлопцями із Шепетівського будівельно-монтажного управління облспоживспілки, — це точно: охають. Бо на продуктових складах температура висока — будівельники вмудрилися забути про витяжну вентиляцію. Так що мимоволі заохаєш.

З олівцем подорожували, записували і малювали М. ПАЛЬЧИК та Й. КОГАН.

ХОЧ І БОЯЗНО СКАЗАТИ

Дуже кортить мені, товариші, розповісти про певні особливості діяльності В. І Семеняка.

Ні, цього разу не про успіхи керованого ним колгоспу «Перше травня». Про те свого часу вже чимало писали. Мені ж кортить повідати про деякі інші здібності Василя Івановича. Дуже кортить. Але боюся.

Чому боюсь? А тому, що Василь Іванович дуже не люблять, коли про них починають отаке розповідати, дуже сердяться вони й навіть іще далі йдуть.

Ото на початку цього року коломийська газета «Червоний прапор» опублікувала статтю, в якій було наведено порівняльні дані про господарську діяльність двох сусідніх колгоспів — «Перше травня» та імені Мічуріна.

Виходило, що по деяких показниках колись абсолютно відсталий колгосп ім. Мічуріна вже починає наздоганяти колись абсолютно передовий колгосп «Перше травня». І вже самий той факт, що його господарство порівнюють із якимось там маловідомим сусідом, образив Василя Івановича до глибини душі.

Цілу ніч, подейкують, не спав В. І. Семеняк, переживаючи ту образу, а вранці сів та врізав до суду схвильовану заяву. З проханням притягти до відповідальності підступну редакцію, яка своїми діями свідомо прагне «принизити трудові досягнення наших колгоспників і цим самим принизити їхню гідність».

Як бачите, не за себе піклувався чоловік. За себе він ще міг би стерпіти. Та коли йдеться про гідність колгоспників, то тут уже даруйте! Тим більше, що газета, за словами позовника, й раніше виступала з необгрунтованими критичними матеріалами на адресу ввіреного Семенякові колгоспу. Ну, просто-таки паплюжить передову артіль!

Схвилювалися в районі. Почали перевіряти. Підняли підшивки газети за два роки. І трохи розгубилися. За цей час, з'ясувалося, газета надрукувала сорок вісім позитивних матеріалів про артіль «Перше травня», а критичних виступів на її адресу було лише вісім.

Виходило, що в середньому принаймні двічі на місяць газета розхвалювала колгосп і лише раз на квартал дозволяла собі критичні зауваження.

І все одно вони глибоко обурювали Василя Івановича. Можливо, подумали, тому, що ці зауваги були недоречними чи, боронь боже, несправедливими? І це перевірили.

Просигналізувала якось газета, що в артілі «Перше травня» повільно збирають цукровий буряк. Почули цей сигнал у райцентрі, мобілізували на допомогу робітників та службовців коломийських підприємств. І своєчасно. Бо інакше хтозна, як і впоралися б: адже колгоспні бурякокомбайни та буряконавантажувачі впевнено простоювали.

Так за такий сигнал газеті ж наче дякувати треба, а не скаржитись на неї!

Значить, вирішили, не про цей виступ ідеться. То, може, про кореспонденцію «Діти. Як про них дбаємо?» Йшлося в ній про те, що у двох селах колгоспу збудовано дитячі садки, але один із них голова правління передав під контору споживчого товариства, а другий — продав побуткомбінатові під майстерні. Діти залишилися без садків. Отож колгоспники й поскаржилися до редакції. Та не міг же, врешті, товариш Семеняк, який сам так сильно дбає про «гідність колгоспників», образитися на такий виступ?! І це, значить, не підходить. Та й інші виступи — теж.

Одне слово, розгубилися товариші, вивчаючи позов Василя Івановича. А поки вони там собі розгублювалися, раптом з'ясувалися деякі цікаві справи, про які, хоч і боюся, мені й кортить розповісти вам.

А було так.

Наприкінці 1970 року правління колгоспу «Перше травня», пославши у Казахстан одного ділового громадянина, закупило там понад дев'ять тисяч центнерів пшениці. Для власних господарських потреб, як то кажуть. Гріха в цьому, звісно, нема. Частину зерна використали на корм худобі, а основну масу почали продавати — своїм колгоспникам, сусіднім господарствам, коопторгу. Тут також гріха нема: коли зерна стало більше, ніж потрібно, можна й продати. Гріх спокусив тоді, коли почали складати річний звіт. Отут з'ясувалося, що план реалізації виробленої продукції виконано колгоспом ледь на 94 проценти. А що це означає? А це означає, що керівникам не буде премії. А Василь Іванович того дуже не полюбляє. Тому дав вказівку включити в план реалізації сімдесят дев'ять тисяч карбованців, виручених за продаж казахстанського зерна. І все стало на свої місця: план виявився виконаним на сто з гаком процентів, а за це й премія наспіла — 4163 крб. З цих «крб.» голова правління скромно виділив собі 1230, а інші розподілив між шістьма працівниками управлінського апарату.

Коли ревізія виявила це діло, то керівникам колгоспу запропонували повернути так винахідливо здобуті премії. Але Василь Іванович акту ревізії не підписав, а щодо премії висловився й зовсім категорично: дзуськи!

І в районному управлінні сільського господарства збагнули, що нічого з їхніх пропозицій не вийде: не поверне Семеняк премії. Бо він мужчина принциповий, упертий. Коли скаже «ні!» — то вже таки «ні!»

Виявили, наприклад, що в колгоспі «Перше травня» приховали від обліку 75 гектарів цукрового буряка. З цього приводу була спеціальна розмова на засіданні райвиконкому, де Семенякові запропонували негайно виправити у звітах «липу». Але що то значить — виправити? Адже коли розділити зібраний буряк на фактичну площу, то урожайність становитиме 327 центнерів з гектара, а коли розділити на площу «липову», то вийде аж по 431.

Друга цифра більше сподобалася Василеві Івановичу. І тому він, звісно, нічого не виправив.

А то ще надійшла в колгосп путівка на курорт. Вирішив поїхати товариш Семеняк. І наказав бухгалтерові переказати за це з колгоспної каси п'ятсот карбованців.

— А по якій статті провести? — виявив нездорову цікавість бухгалтер.

На хвилину замислившись, Василь Іванович розтлумачив:

— Оформляй як одноразову допомогу мені. Я напишу заяву.

І таки написав. І таки одержав. А коли йому натякнули, що воно годилося б ці гроші повернути, то він відповів... Ну, це ви вже знаєте, як Василь Іванович уміють відповідати.

То вже пізніше, коли цими фактами зацікавилися авторитетні обласні інстанції, коли після того в Коломиї наклали на В. І. Семеняка партійне стягнення, то він дав зрозуміти, що гроші, можливо, поверне.

Ото, власне, й усе.

А перед моїм від'їздом люди, знайомі з цією історією, запитували:

— А як ви гадаєте, чи не замало покарали Семеняка? А чи не повинні деякі з цих фактів зацікавити слідчі органи? І чи варто Василеві Івановичу після всього того переобтяжувати себе обов'язками голови колгоспу?

Я, звісно, міг би сказати, що саме з цього приводу мислю. Але не хочу. Чесно кажучи, просто боюся.

Бо й нерви, знаєте, вже не ті, та й часу нема по судах тягатись...

О. КРУКОВЕЦЬ,
спец. кор. Перця.

Івано-Франківська область.

Дали перцю!

З колгоспної каси видавали гроші. Без нарядів. Без розписок. Без ордерів. Видавали, правда, не всім. А лише довіреним особам — організаторам гулянок (звичайно, з горілкою), обідів (а який обід без горілки) і вечер (обов'язково з горілкою).

А коли з каси колгоспу ім. Чкалова викачали таким чином багато сотень карбованців, на них, з благословіння головбуха та касира, вищезгадані довірені особи-організатори почали подавати виправдальні документи: розписки (підробні), відомості (фальшиві), наряди (фіктивні).

Усе це виявилося при перевірці листа, надісланого Перцеві колгоспниками.

Як повідомив голова Житомирського обласного комітету народного контролю т. Луговий, загальні збори колгоспників зняли з роботи головного бухгалтера О. А. Тально та касира О. С. Підкауру. А всі матеріали перевірки передали Новоград-Волинській райпрокуратурі.

Мал. В. ЗЕЛІНСЬКОГО

Без слів.

ЛЕГКИЙ ХЛІБ

БАЙКА

В долині паслась череда.
А там росла травичка молода —
М'якенька, соковита,
Ще й теплим літнім дощиком обмита.

Повненькі ходять, мов бочки,
Коровки, телички, бички...
В одного ж — тільки шкіра й кісточки:
Не хоче пастися, ледащо —
Шукає пашу кращу.

Так день мине,
А він і морди не нагне:
Усе оте Бичкові не смачне.

А вскочить у чужий город,
То й будяки жере на повен рот —
Ідуть за перший сорт.

В Ілька
Така
Теж була хиба —
Він скрізь блукав:
Шукав
Легкого хліба,
Й на службі у заморських був панів,
Та повернувсь додому без штанів.

КОРОТКО І ЯСНО

— Щось сказать вам хочу, татку...
— Кажи коротко!
— Десятку...

Михайло ХИЖКО.

●

МАБУТЬ, ПРАВДА...

Пита Іван дружка Миколу:
— Синок твій справді кинув школу?
— Та, мабуть, кинув справді, клятий,
Бо ти про це питаєш п'ятий.

В. СОЛОШЕНКО.

с. Хрящувате
Краснодонського району
Ворошиловградської області.

ПІД КУБОМ

ГУМОРЕСКА

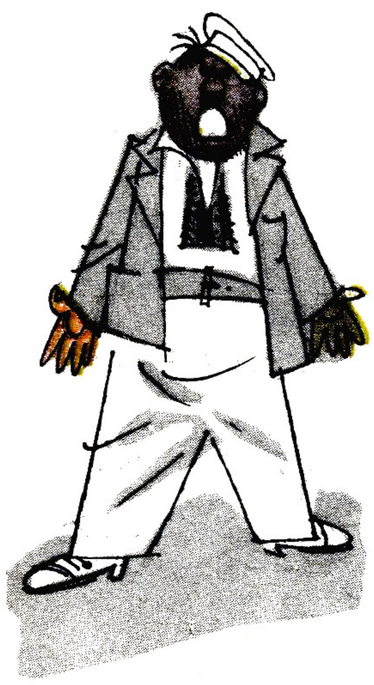

— Товаришу прокурор, поясніть, будь ласка, маю я право перед громадою висловити свою думку чи ні?

— Безперечно, маєте.

— То чого ж мені, прошу вас, люди рота затуляють? Чому не дають простій людині й слова мовити?

— Не розумію вас, Іване Петровичу.

— То ось вислухайте мене, товаришу прокурор, і ви зрозумієте.

— Будь ласка, слухаю.

— Давненько вже, вибачте, тягнеться це неподобство. Але останній випадок поклав край моєму терпінню. І я змушений, як бачите, шукати захисту у вас, товаришу прокурор,— у стража нашої законності.

— До ваших послуг, Іване Петровичу.

— Дякую вам. Так от, товаришу прокурор, цими днями, тобто позавчора, у нашому селі відбулися загальні збори колгоспників. Прийшов і я на ті збори. Добра, думаю, нагода для того, щоб викласти перед громадою все, що на душі накипіло. Бачу, виступають люди, то я й собі попросив слова. Отож піднявся на трибуну та й питаю керівників колгоспу: а чому це ви, шановні, так мало пенсії мені нарахували? Онде Оверко, сусіда мій, так чомусь удвічі більше получає.

Не встиг я ще, товаришу прокурор, як кажуть, рота стулити, як Одарка, ота, що її портрети в районці печатають, шпильку кинула:

— А ви, дядьку Іване, й такої пенсії не заслужили.

— Як це,— питаю,— не заслужив? Та я ж усе своє життя на громадській роботі піт проливав! Та я ж, кажу, і на Далекому Сході рибу ловив, і на Закарпатті ліс рубав, і в Казахстані цілину піднімав. І навіть, кажу, у Воркуті вугілля добував. То ж скільки за п'ять літ поту мого пролилось!

І знову ця Одарка кирпата:

— Ви, дядьку Іване, каже, за довгим карбованцем, як Бровко за зайцем, усе своє життя ганялись. А для колгоспу з вас поту й під пресом не витиснеш.

Ці слова, товаришу прокурор, мене просто-таки за живе вхопили. Але відповів стримано. Я ж не якийсь там хлопчисько.

— Хто б уже базікав, — одвічаю, — а ти помовчала б, Одарко. Сидиш у хаті, що тобі колгосп задурно збудував, то й сиди смирно.

У залі, товаришу прокурор, чортійщо знялося:

— То вам, дядьку Іване, слід би помовчати!

— Одарчині батьки з фашистами воювали, а ви!..

— А ви, здоровий, як бик, самогонку дудлили, спокійнісінько собі під кубом відсиджувались!

Тут мене, товаришу прокурор, зовсім прорвало.

— А може,— кажу їм,— я з великого горя ту самогонку дудлив. А може, я гіркі сльози під тим кубом проливав. А може, кажу, я з іще більшим нетерпінням, ніж інші, чекав, коли клятого ворога проженуть!

— Гармидер, товаришу прокурор, у залі ще дужчий піднявся. І що б ви думали вчинили оті крикуни? Злісно порушили нашу демократію, товаришу прокурор: прогнали мене із зали. Ідіть, кажуть, під свій куб і там виступайте. Га? Ви чули отаке? Тож скажіть після цього, товаришу прокурор: хіба це порядок, коли людині висловитись не дають? Коли цій людині усім народом у рот кляп заганяють?

— Усім народом, кажете?

— Так, так, товаришу прокурор, усім, усім народом!

— У такому разі, Іване Петровичу, я не в силі допомогти вам. Адже я всього лиш слуга отого самого народу.

Леонід БОЖИК.

м. Деражня
Хмельницької області.

Літній калейдоскоп

Мал. А. АРУТЮНЯНЦА

— Дивіться! Людина тоне, а всі тікають геть!
— Правильно роблять. Коли усі з ставка вийдуть, то там води стане по коліна.

Мал. Й. КОГАНА

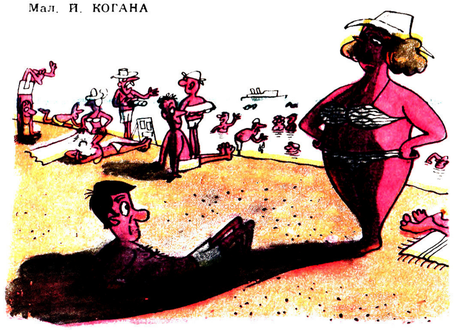

— Васю, вставай, дай і мені полежати у холодку.

Мал. О. АЛЬОШИЧЕВА

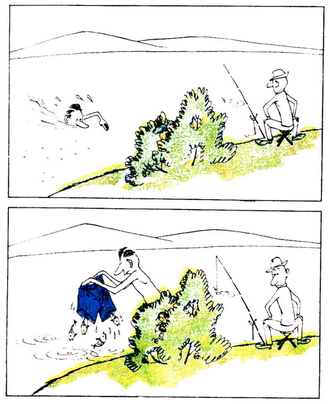

Без слів.

Мал. В. ЗЕЛІНСЬКОГО

— Недарма ж я його п'ять років натаскував!

Мал. В. ГОРБАЧОВА

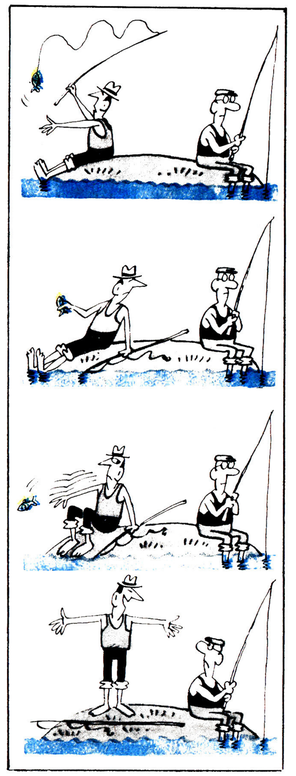

Без слів.

Мал. В. ЗЕЛІНСЬКОГО

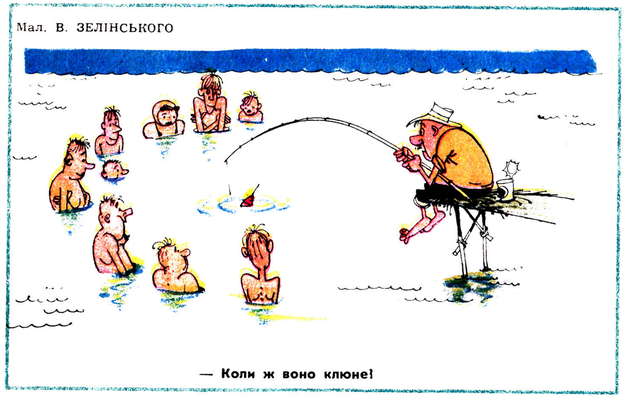

— Коли ж воно клюне!

Мал. С. ГЕРАСИМЧУКА.

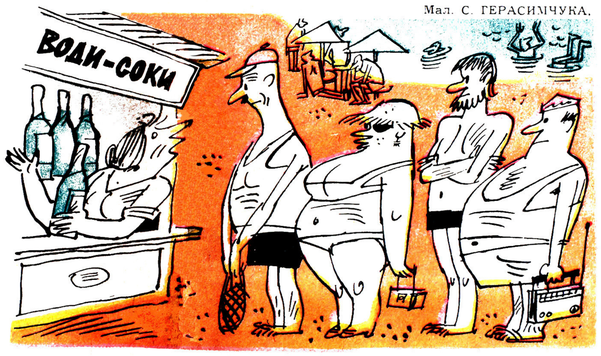

— Мінеральної? Не буває. Візьміть шампанського, воно ж теж газоване!

perec-ua.
perec-ua.

Мал. О. МОНАСТИРСЬКОГО

Без слів.

МИСТЕЦЬКІ СИЛУЕТИ

Даруйте людям усмішки!

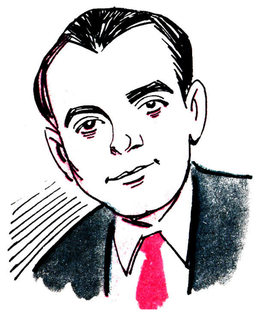

В. М. НАУМЦЕВ.

Дружній шарж
А. АРУТЮНЯНЦА.

Я сиджу на репетиції Одеського драматичного російського театру ім. Андрія Іванова і думаю про несправедливість, яку навряд чи коли буде ліквідовано. Механізація, автоматизація владно вторгаються в наше життя і полегшують у всіх галузях важку фізичну працю. Тепер не надривають пупа хлібороби і вантажники, сталевари і гірники. Машини прийшли їм на допомогу. А які машини прийдуть на допомогу акторам? Скажете, може, що актори — люди розумової праці? Так-то воно так, але посидьте лишень на репетиції і прикиньте, скільки калорій витрачає актор у фізичному розумінні! Це не враховуючи втрат нервової енергії.

На сцені йде репетиція спектаклю «А зорі тут тихі». Старшина-прикордонник невтомно атакує німців, падає і встає, перебігає, залягає і знову схоплюється...

— Стоп! — кричить режисер. — Почнемо з цього місця ще раз!

Починають з цього місця ще раз. Потім ще раз. За тим — ще раз. Навряд чи на справжню атаку витрачається більше сил. Репетиція йде вже четверту годину. Перерва на обід, а ввечері інший спектакль. Ось тобі й розумова праця. Розумова праця плюс фізичне навантаження лісоруба.

У перерві режисер Стрижов знайомить мене із старшиною Федотом. Це актор Володимир Михайлович Наумцев. Власне, заради цього знайомства я й прийшов на репетицію. Кілька днів тому в спектаклі «Справа» я запримітив Наумцева. Він грав судейського чиновника Тарелкіна. Як грав? Розповісти про це й легко, й важко. Тільки-но Тарелкін з'явився на сцені, тільки-но сказав кілька слів, як я відчув у Наумцеві колегу-сатирика. Драма Сухово-Кобиліна «Справа» — це сатиричне звинувачення суду миколаївської Росії, памфлет на російську Феміду того часу і на негідних слуг цієї Феміди. Судейський чиновник Тарелкін — один із цих мерзенних слуг, а Володимир Михайлович Наумцев — втілення його на сцені. Спочатку Тарелкін Наумцева просто жалюгідний і смішний. Забитий і загнаний кредиторами, затурканий начальством, він викликає сміх у залі. Глядач ще не вірить, що така мізерія, як Тарелкін, може зробити якусь капость людям. Але дія поволі розвивається — і розкривається справжнє нутро Тарелкіна. Ні, це не жалюгідна, але безневинна чиновницька тля, це — хижак. Хижак небезпечний, хижак з мертвою хваткою. Тарелкін раб, з рабською мрією зробити рабами всіх навколо себе. Для цього йому потрібні гроші, і заради грошей він піде на все. Ниций і підступний, облесливий і підлий, хитрий і продажний, Тарелкін вже не викликає сміху, він пробуджує огиду і презирство.

Дивлюсь я на Тарелкіна-Наумцева і думаю собі: «Наумцев — актор сатирично-комедійного плану і, мабуть, найкраще вдаються йому негативні образи».

А наступного дня несподіванка. На сцені йде спектакль «Лише тринадцять місяців (Пушкін в Одесі)»: Володимир Михайлович Наумцев виходить на сцену в ролі... Пушкіна. Ну, що спільного у темпераментного і разом з тим ліричного Пушкіна з ницим і мерзенним Тарелкіним? Нічого. На сцені зовсім інша людина. Але ми ж то з вами знаємо, що на сцені той самісінький Володимир Михайлович Наумцев! То до якого ж амплуа він належить?

— Ні до якого, — пояснює сам Володимир Михайлович, — я звичайний характерний актор. Хоча ви маєте рацію. Серце моє лежить до сатиричних, комедійних образів. Люблю, коли в залі лунає сміх. Мрію зіграти Івана Олександровича Хлестакова в комедії Гоголя «Ревізор». Мрію і про сучасний комедійний образ. На жаль, не дуже балують нас сучасні драматурги комедіями.

— Скільки ролей ви зіграли, Володимире Михайловичу?

— Понад вісімдесят.

— Ого! Ви ще ж молодий актор.

— Не такий то вже й молодий. Тринадцять років у театрі. З них десять в Одеському драматичному імені Андрія Іванова. А взагалі в театрі поняття молодості дуже відносне. Актор у нас вважається молодим доти, доки не починає скаржитись на радикуліт та на підвищений тиск. Тренування у нас на репетиціях, самі бачили, такі, що тонус підтримується хороший. Актори довго не старіють.

— Володимире Михайловичу, Тарелкіна, Пушкіна, Аркашу Щасливцева наші глядачі і на сцені побачать, розкажіть, будь ласка, трохи про Наумцева.

— Що ж розказати? Народився і виріс у місті Миколаєві. Мріяв про військову кар'єру, офіцером хотів стати. Не вийшло за станом здоров'я. Став студентом театрального училища ім. Щепкіна при Малому театрі в Москві. Закінчив училище, грав у периферійних театрах. Була в мене в одному театрі пригода. Жовторотим я тоді був актором, тільки-тільки училище закінчив, а режисер мені трапився дуже нервовий. Із тих, що кричать, слиною бризкають і ногами тупають. Щось на одній репетиції розгубився я, не вийшов вчасно зі сцени за куліси, а він як розкричиться, як розпсихується: «Геть, геть із сцени, щоб я вас не бачив!» Слова його зрозумів я буквально. Вийшов за куліси, звідти на вулицю, звідти додому, спакував свого чемоданчика і подався в інше місто, в іншому театрі долі шукати. А в нашому театрі переполох — актор пропав, як у воду впав. Сміху було!

— А тепер з режисерами мирно співіснуєте?

— Такі нервові більше не трапляються. Працюємо спокійно.

З розмови дізнався, що грати Володимиру Михайловичу доводиться, як колись казали, і героїв, і злодіїв. Грав він Меркуціо із «Ромео і Джульєтти», грав Ваську в «Дні весілля» Розова, грав Михайла в «Зикових» Горького, але доводилось грати і такого монстра, як Геббельс, в спектаклі «Мертві оживають».

— Якщо не помиляюсь, за виконання ролі Миколи Островського у спектаклі «Дев'ята симфонія» вас преміювало Міністерство культури УРСР?

— Так. А за роль Пушкіна в спектаклі «Лише тринадцять місяців» мене преміювали вдруге.

На прощання Володимир Михайлович розповів такий епізод:

— Якось їду я тролейбусом у театр. А водій якийсь такий трапився... Ну, знаєте, з тих, що самі себе раз у рік люблять. То різко загальмує, то рвучко візьме з місця, так, що у людей аж лоби тріщать. Ще й лається. І люди вже їдуть сердиті, роздратовані. Не витримав я, пробився наперед, кажу йому: «Слухай, чоловіче, ти везеш людей, а не дрова. Багато хто з них, по всьому видно, у театр їде. Будь певен, там я їм полагоджу настрій, вони в мене будуть посміхатися. Але ж ти повезеш їх назад, і мені дуже не хочеться, щоб моя робота пропала марно. Для того, щоб люди посміхалися, — досить чесно виконувати свої обов'язки».

Володимир Михайлович Наумцев свої обов'язки виконує чесно. Хочеться йому побажати, щоб він подарував людям ще не одну усмішку.

Микола БІЛКУН.

ПЕРЧЕНЯ

СТОРІНКА ДЛЯ ДІТЕЙ

ЯК СПРАВИ?

Запитала мама в Колі:
— Як у тебе справи в школі?
— Та все добре, — чує мати, —
Не дають лише поспати.

М. КАСАТОВ.

ЗЕЛЕНИЙ ПІДЖАЧОК

(Загадка)

Мій зелений піджачок
Весь пошитий з колючок.
Тільки що мені робить —
Я росту, а він тріщить?
І нехай... Якщо порву,
То й без нього проживу.

(Кавун)

Аркадій МУЗИЧУК.

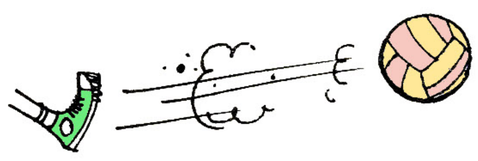

ВЕСЕЛИЙ М'ЯЧ

Б'ють його ногами,
Б'ють його руками,
Але він не плаче,
А до неба скаче.

Володимир ОКУНЬ.

ПОЯСНИЛА

Дівчатка бавилися з котом. Ніна погладила його по спині, а потім запитала свою подружку:

— Галю, а ти не знаєш, чому киця вгору хвостик задирає?

— Не знаю, — здвигнула плечима Галя.

— А я знаю, — радісно сказала Ніна. — Щоб його не забруднити.

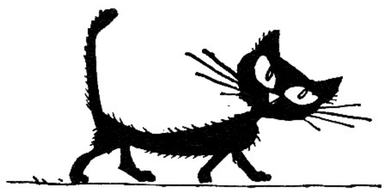

ДОПОМІГ

Вчителька говорить Сашкові:

— Ти сьогодні так гарно написав домашнє завдання. Це, напевно, тобі тато допоміг?

— Ні, йому ніколи було, — відповів хлопчик. — Він тільки свій ремінець біля мене на гвіздочку повісив!

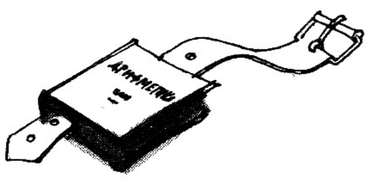

НЕ ЗМЕРЗ

Холодного весняного дня мати гуляла в парку з маленьким Сашком. І запитала його:

— Не змерз, синку?

— Ні, матусю. Тільки сорочечка змерзла.

М. ШОКАЛО.

Пригоди Перченяти

Мал. А. ВАСИЛЕНКА

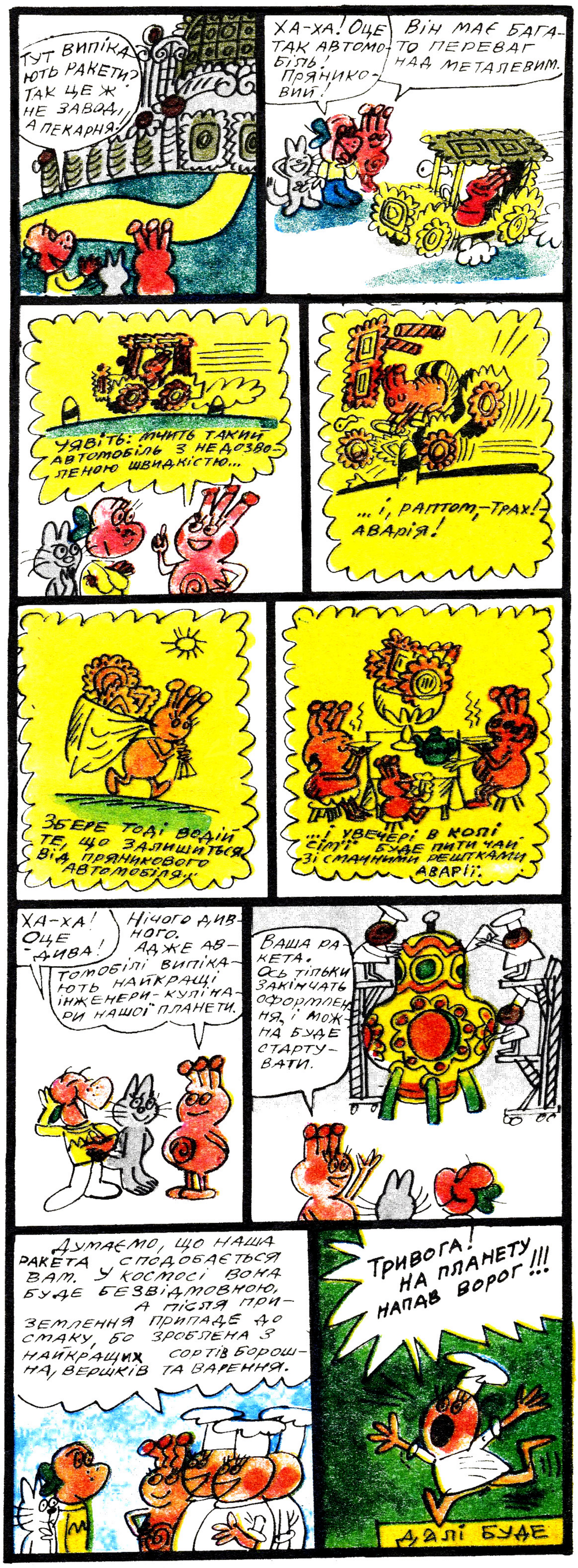

Мал. А. СВИНЦОВА

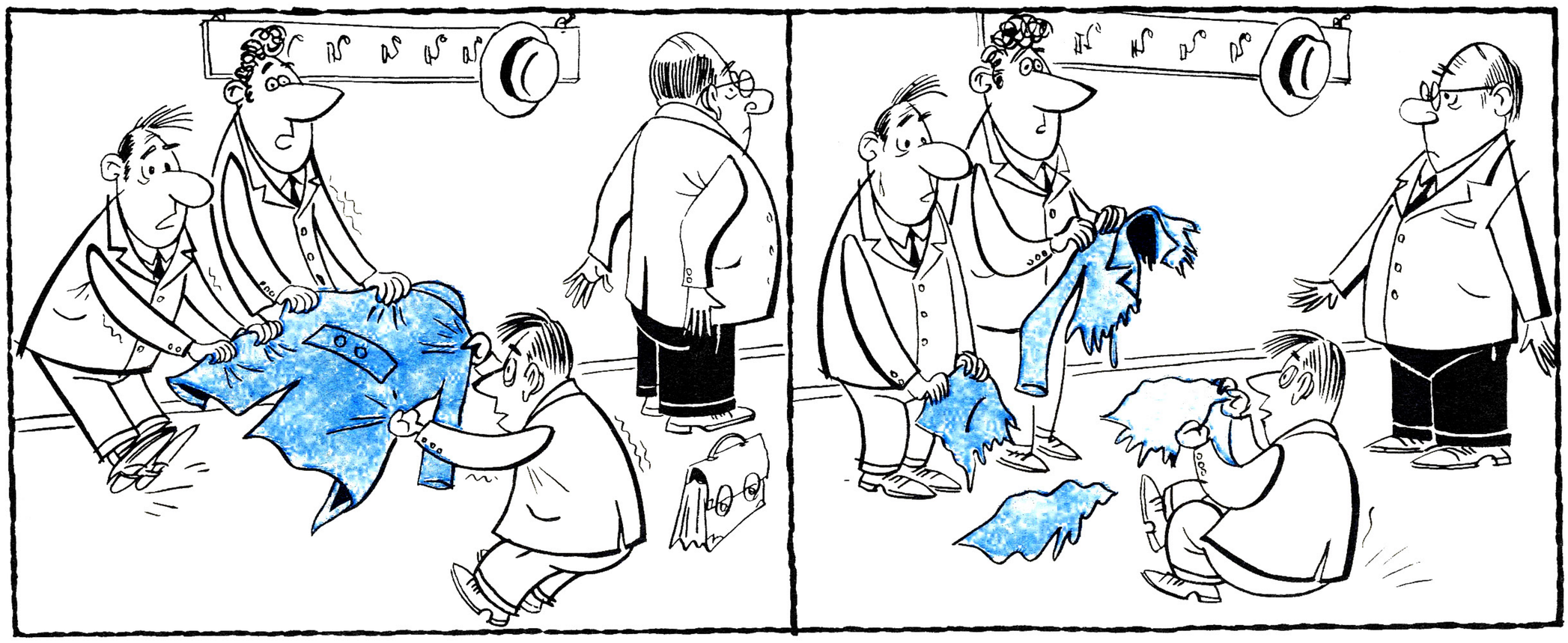

Випадок із підлабузниками.

Юрій ІВАКІН

ЛІТЕРАТУРНА ПАРОДІЯ

З циклу «Піп та його собака»

«НІМЕЦЬКА ВІВЧАРКА»

(Ненаписаний розділ з автобіографічної повісті Юрія Збанацького)

У вересневе надвечір'я 1943 року оточили ми наддеснянське село Яблунівку. У селі — тиша, жодного собачого писку, бо весь собачий рід винищили окупанти та п'яна поліцайня. Стукаємо в першу хату.

— Чи є в селі німці або поліцаї? — питаю.

— Ні, — каже дядько, — ще зранку дременули, як тільки почули артилерію за Десною.

— Може, якісь зрадники залишились або «німецькі вівчарки»? (Так тоді народ охрестив жінок, ласкавих до окупантів).

— Є одна, — відповідає, — Діана. Німці залишили. Живе з попом, сука! Піп її і на вулицю не пускає. Боїться, щоб не прикандичили...

— А попадя що? Терпить? — дивуюся.

— Яка попадя? Батюшка вдовий.

Вирішили ми завітати до попа, поговорити з ним і «вівчаркою» відверто, по-партизанському.

Не дуже привітно зустрів нас піп. Був наляканий, дивився чортом.

— Чого стоїш, як одоробло, запрошуй, частуй, бо ж люди з дороги, виголодніли.

— Нема чим пригощати, — розводить руками. — Хочте — вірте, хочте — ні, собака мій зжер усю вечерю...

— Тоді, вражино, кажи свою автобіографію, тільки правду, щоб не накликати на себе халепи.

Піп вочевидь блідне.

— Хіба не пізнаєте? — колінкує. — Я ж Завгородній Гаврило Гаврилович — ваш колишній завгосп у райвно.

Пригадую: справді до окупації був у нас такий скромний трудяга — завгосп, вихідець з попівської родини. Запобігливий та улесливий. Ніхто й подумати не міг, що під тією личиною таїлася люта змія.

— Як же ти, громадянине Завгородній, у попи вискочив, та ще й з «німецькою вівчаркою» злигався?

— Бачить бог — з примусу! — клянеться піп. — Винен не я, а моє рознещасне соцпоходження. Сам я, може знаєте, з духовного роду, та, певно, не відаєте, що один мій дід був «просвітянин», другий — чорносотенець, одна баба — денікінка, друга — махновка, брат — педолог, старша сестра замужем за художником-формалістом, а молодша страждала на хронічну гикавку. Отож начальник поліції Дрюма вирішив, що з такою анкетою нема мені іншого шляху, як висвятитися в священослужителі. А в душі я ж — войовничий атеїст! Матерія — первинне, дух — вторинне!..

Питаю, чи скаже він завтра те саме своїй пастві у церкві? Хрест цілує, що скаже. Бачу — хлопець метикуватий. І хоч який сумний факт — втрата пильності в райвно, піп-атеїст — це ще не зовсім втрачена для нас людина. Тільки ж нечистий його знає, чию він руку зараз тягне. Може, йому та служба до душі припала. Живе ж, гад, з «німецькою вівчаркою»!..

— Звідки вона в тебе?

Розповідає: якийсь штурмбанфюрер залишив поранену після бою з партизанами. Оце так птиця! Кажу хлопцям, що ми зараз поквитаємось із зрадницею.

— Де ховається паскуда?

Піп кличе:

— Діано!

І тут сталося неждане. З-під ліжка вилазить велика німецька вівчарка, гарчить на нас, от-от кинеться. Хлопці регочуть.

— Дозвольте, порішу її, — каже один. — Вона ж переконана фашистка!

Чухмарю підборіддя.

— Ні, — вирішую нарешті. — Її ще можна перевиховати.

— А мене? — питає піп з надією.

— А тебе перевиховуватимуть у іншому місці. Поки — живи...

Піп-завгосп поривно змахує сльозу з очей.

Вже через багато років зустрів я того чоловіка. Був у цивільному. Поголений. Розповів, що живе в Чернігові, читає лекції з атеїзму.

— А Діана де?

Екс-піп спохмурнішав.

— Діану я тієї ж ночі потяг до ями. Щоб не цупила вечері. З харчами тоді, самі знаєте, було сутужно.

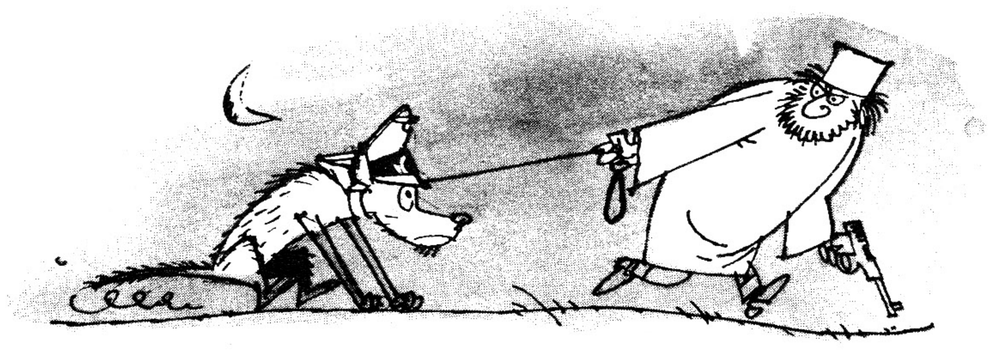

Міріан ЛЕЖАВА

Не щастить

ГУМОРЕСКА

— Здоровий?
— Здоровий.
— Квартира є?
— З п'яти кімнат.
— Дача?
— В Цхнеті.
— Гроші?
— І гроші
— Друзі?
— До біса.
— А це?
— І це.
— А те?
— Й те.
— Одружений?
— Одружений.
— Діти є?
— Один.
— Виходить, життям задоволений?
— Та де там!
— А що таке?
— Хотів чорну «Волгу», а дістав білу.

Переклав з грузинської С. ЦИПІН.

●

ПАРУБОК

— Одружений?
— Ще ні.
— Одружуватись час.
— Що ж, спробую!
Мені не перший раз.

І ТАТО ТЕЖ

До Петра сусіди в гості
В свято завітали.
— Мама вдома чи немає?—
Синка запитали.

— Ні, нема.
— А тато вдома? —
Сусіда питався.
— Тато... Та... — синок
похнюпився,—
Тато теж сховався.

А. ЦЕНЕМЕС.

ТРЕБА КУМЕКАТИ...

Над тихим плесом ставка бабахнуло. Потім ще раз. Чаплі, які щойно зосереджено дивились у воду, тепер уже нікуди не дивилися. «Стрілець» позбирав їх, понастромляв на палки і повтикав уздовж берега.

З шкільного подвір'я, що неподалік від ставка, збіглися діти:

— Що ви накоїли, дядьку! За що ви їх?

— За що? — посміхнувся «дядько». — Треба кумекати. Воно пожирає рибу. А риба — фосфор. Цінний продукт для людського ума. Людський ум працює на фосфорі, як машина на бензині. Бракує у голові фосфору, і вже буксує, вже недодумує... Второпали?

Хранитель рибгоспівського фосфору закинув на плече рушницю з таким почуттям, ніби щойно розстріляв усю глупість людства. І подався у Слободу Дашковецьку. Дітлахи побігли до школи. А мертві чаплі зосталися на палях. Застереженням для тих, хто насмілиться обкрадати людський розум.

Про цей випадок розповіли мені у Вінниці. І хоч стався він два роки тому, схвилював мене до глибини душі. Якщо рядовий сторож рибгоспу так глобально дивиться на рибу, то що ж тоді не рядові вінницькі рибоводи у ставках бачать...

РАКОВІ КЛЕШНІ І ПЕРСПЕКТИВА

Мешканці села Самгородок сказали, що працівники Вінницького рибкомбінату у їхньому ставку, крім риби, побачили й раків. Який цінний продукт є у ракових клешнях, ніхто з працівників комбінату нікому з мешканців села не пояснював. Не пояснював і того, на який людський орган цей продукт найблаготворніше діє. Просто одразу після того як перебрали від колгоспу ставок, накинулися на раків, виловили їх і вивезли до Вінниці. Після того вже кілька років у ставку нема ні раків, ні риби, ні... води. Не з'являється біля ставка і ніхто з працівників рибкомбінату.

У селі Кордишівці висловили думку, нібито у їхніх ставках, крім риби, рибкомбінатівці побачили велику перспективу. Мальовнича Кордишівка славилася своїми ставками ще багато літ тому. Колгосп за рибоводство був учасником виставки, а рибовод Я. Г. Косюк нагороджений мотоциклом. Колгосп мав від риби чималі прибутки, колгоспники мали завжди свіжу рибу, а село мало чудову окрасу. Та з того часу, як ставки передали рибкомбінатові, у них і навколо них зосталася тільки перспектива.

У Кордишівці, біля ставка, мені згадалася пісня: «Куплю тобі хатку та ще й сіножатку, і ставок, і млинок, і вишневенький садок». Підтоптаний парубок, очевидно, був добрим господарем. Він знав, що все це не тільки економічна, а й духовна потреба людини, бо ставок — це краса. А людина до краси тягнеться. Але й той факт, що люди з давніх давен поселялися біля річок, озер, та, що й сам він — отой підтоптаний парубок — гарячого літнього дня не раз мріяв шубовснути у прохолодну воду, що мусив десь напоїти худобину, а у засушливе літо полити хоча б городину; що на випадок пожежі мав чим погасити вогонь — теж могло наштовхнути його на думку, що (як співається в іншій пісні) без води і ні сюди, і ні туди. Тому одним з компонентів щастя своєї милої він вважав ставок і авторитетно обіцяв його купити.

Не знаю, що і кому обіцяли керівники Вінницького рибкомбінату, коли «купували» у колгоспів Козятинського району ставки. Але впевнений, що наміри у них були не менш благородні, ніж в отого діда, що хотів женитися на молодій. Інакше навіщо було брати у своє користування 652 гектари ставків, 177 гектарів угідь під ставки і платити за це все 97 тисяч карбованців? Напевне, вінницькі рибоводи, беручи під свою десницю землю і воду, окрім суто практичних цілей, мали на оці ще й людські запити духовні — мислили створити райські куточки. Але те, що вони тут натворили, від раю далеке, як небо від землі.

Починаючи з 1958 року, комбінат перебрав від колгоспів 39 ставків. Кінчаючи сьогоднішнім днем, не використовує навіть половини з них. В одних немає риби, а в інших і води.

С. К. Зубар — директор Прилуцького рибгоспу, якому підлягає ставок у Самгородку, усю біду вбачає у відсутності коштів на капітальний ремонт і будівництво. В. В. Семенець — директор Пиківського рибгоспу, якому підлягають кордишівські та всі інші ставки у Козятинському районі, найпершу біду бачить у тому, що Козятин від Ликова далеко, важко керувати. І, взагалі, для його добре наладнаного господарства оте козятинське відділення, як пришийкобиліхвіст. Щодо коштів на ремонт, то рибгоспові на минулий рік було відпущено 162 тисячі карбованців. Використав він лише 61 тисячу. Бо пересувна механізована колона № 4 та її керівник М. О. Козуля не виконали своїх договірних зобов'язань.

«ТОЙ, ЩО ГРЕБЛІ РВЕ...»

— Знаєте, а мені здається, тут найбільше винен той, що греблі рве, — висловився один колгоспник у Кордишівці. — Маю на увазі отой дух байдужості, що, бува, засідає у людині. Людина тоді бачить тільки те, на що її повернули носом. Те, за що вона формально відповідає. А те, що збоку, її зовсім не стосується. Наприклад, на кордишівських ставках понівечені майже всі греблі. У дощову погоду по них ні проїхати, ні пройти. А рибкомбінат вважає, що його діло в основному вирощувати і здавати рибу. Значить, йому потрібна тільки вода. По греблях його риба не ходить і не їздить...

Я хотів побачити, так би мовити, своїми власними очима отой «дух байдужості». І завітав до директора Вінницького рибкомбінату М. С. Свінцицького. На моє здивування, Михайло Сидорович виявився зовсім не байдужим. Він мені довго і переконливо розповідав про те, що буде зроблено найближчим часом у рибних господарствах. Малював перспективу їх розвитку. А потім навіть поскаржився на кричущу байдужість голови колгоспу ім. Суворова Бершадського району А. К. Легуна, який, «керуючись тільки інтересами колгоспу», розкопав греблю у відстійниках цукрового заводу і отруїв у комбінатівському ставку півмільйона річних коропів і судаків. На суму 42 тисячі карбованців. А через кілька місяців директор Ободівського цукрового заводу того ж району В. І. Горохленко також «байдуже і безвідповідально поставився до заводських відстійників». І знову збитки. Прорвало греблю і отруїло 2600 центнерів товарної риби. На 160 тисяч карбованців...

Так. Це дійсно велика байдужість і велика безвідповідальність, подумав я. Це ж, опріч усього іншого, скільки фосфору пропало! А вголос чомусь мовив:

— Чаплі ж не винні...

— То,бачите, у рибоводстві було введено відстріл чапель. Платили по тридцять копійок за вбиту. Бо поїдала рибу. Робила шкоду... Це до постанови про заборону стріляти чаплю...

Останні слова Михайла Сидоровича наштовхнули мене на думку. А чи не біда в тому, що ми частенько чекаємо отієї «постанови». Аби вона нас підштовхнула. Чекаємо «постанови», аби вона нас зупинила. Незрозуміло тільки, навіщо ж тоді ми їмо рибу?

Є. ДУДАР,
спец. кор. Перця.

Вінницька область.

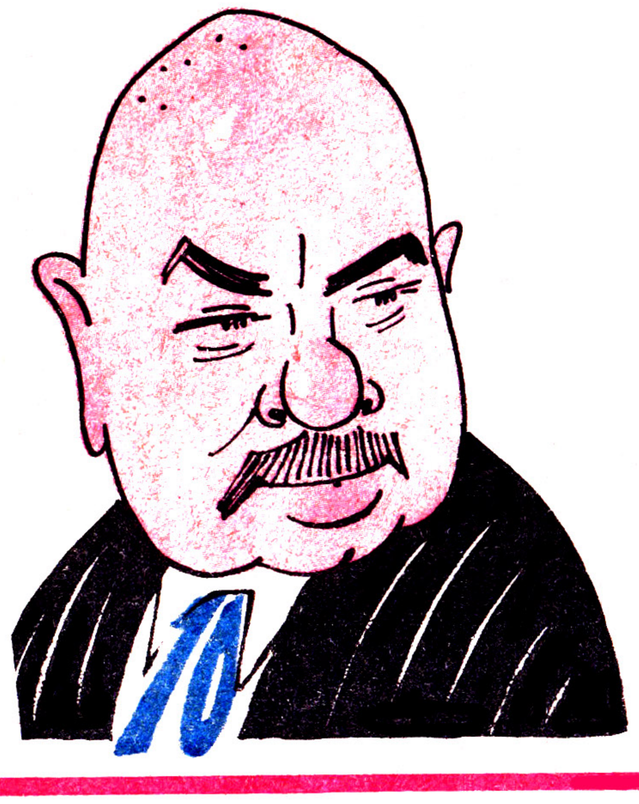

Поет
Семен ГОРДЄЄВ.

Щиро вітаємо
із першим
сімдесятиріччям!

Дружній шарж А. АРУТЮНЯНЦА

Народні усмішки

МЕТУШНЯ

Приходить жінка ввечері з роботи та й питає чоловіка, в якого був у той день вихідний:

— Іване, ти нарубав дров?

— Ні, не нарубав. Тут цілий день така метушня, така метушня...— відказує чоловік.

— А що ж тут за метушня була?

— Та спочатку задрімав, а тоді як заснув, то й проспав цілий день.

Повідомив Ф. А. ВОЛОШИН
із с. Довгого Слов'яносербського району Ворошиловградської області.

НЕМА ЧАСУ

— Товаришу перукар. Чи скоро мене підстрижете?

— Посидьте ще кілька хвилин.

— Та нема часу сидіти, мені ще треба піти та полежати.

Повідомив Д. ЗДОРОВЕЦЬ
із с. Великих Сорочинців Миргородського району Полтавської області.

ОТО СИЛА

Вийшли два сусіди на вулицю, посідали на колодках і давай один одному розповідати химерні історії. Перший сказав:

— Знаєш, куме, от мого діда баба володіла темною силою. Було, устане серед ночі, походить по хаті, руками помахає, так і піде усе вибриком: столи, горшки, миски, ослони, навіть і віник, мов баский кінь, гасає по хаті. Потім баба на нього — скік і несеться невідомо куди...

— Еге, куди твого діда бабі! — перебиває другий. — От моя жінка позавчора володіла такою силою, що не тільки горшки та миски літали по хаті, а і сам я літав і навіть не зчувся, як вилетів із хати. Ото сила! Куди твого діда бабі!..

Повідомив П. М. ХОМЕНКО
з с. Васютинців
Чорнобаївського району
Черкаської області.

СПІЙМАВ

Іде якось рибалка берегом річки. Сердитий, бо нічого не впіймав. Раптом бачить, сидить на березі чоловік, в руках тримає дзеркало і направляє його на воду. Зацікавився рибалка:

— Що це ти робиш?

— Рибу ловлю.

— Як?

— Це секрет... А втім, можу тобі його відкрити, якщо поставиш могорич.

Пішли вони в чайну, випили, закусили. От рибалка нетерпляче просить:

— Ну, то розказуй же.

— А що тут розказувати, секрет дуже простий: я наводжу дзеркало на воду, риба бачить себе і думає, що то така ж сама рибина перекривляє її. Риба починає сердитись і кидається на дзеркало. А я в цей час підставляю капелюха, і вона падає прямо в нього.

— Так просто? Та не може бути, не вірю... І багато ж ти так сьогодні спіймав?

— А це ти вже третій...

Повідомив В. А. БАГРІЙ
з селища Саврані Одеської області.

Нотатки про їхні порядки

З ХВОРОЇ ГОЛОВИ... НА ХВОРУ

Людину образили.

Образили людину! Та ще й яку — заслуженого яструба усіх Сполучених Штатів Америки Баррі Голдуотера.

Хоч, взагалі, він не з тих, кому можна покласти в провину зайву цнотливість. По-перше, він уже не перший рік сенатор. По-друге, навіть був претендентом на президентський пост від республіканської партії. По-третє, довгенько стояв правіше усіх правих серед офіційних американських «яструбів» і в людській пам'яті закарбувався з атомною бомбою в руках.

Цю імпозантну позу він прийняв, коли закликав піддати В'єтнам ядерному бомбардуванню. Звичайно, з «найблагороднішою» метою — покінчити з війною на Індокитайському півострові. Результатом цих закликів було те, що він погорів на виборах не лише в президенти всіх штатів, а й у губернатори власного штату.

Поразки змусили Баррі Голдуотера рятувати свою репутацію. Він ухопився за перо і скомпонував книгу під багатозначною назвою «Совість більшості». Отут ми й підійшли до розмови про образу.

Є в цьому опусі розділи, об'єднані заголовком «Засоби масової комунікації» — тобто преса, радіо і телебачення. І про що б, ви думали, у цих розділах ідеться? Про те, що американські засоби масової пропаганди об'єктивні, як криве дзеркало!

Ви чуєте?! Коли це було таке, щоб нрави американської буржуазної журналістики викривала людина, чиє ім'я міцно пов'язане з найагресивнішими колами американського суспільства? Ну, якщо вже Баррі Голдуотеру терпець урвався, цікаво послухати, що воно й до чого. Звернімося, отже, до першоджерела.

«У важливій частині американського життя, — пише сенатор, — склалося ганебне становище. Вже тривалий час телебачення займається політичними вбивствами і виходить сухим із води».

Нам нічого заперечити містеру Голдуотеру. Можемо тільки додати: недарма серед американських телеглядачів побутує термін «відіотизм», що, як можна здогадатися, складається з двох слів: «відео» — бачу, та «ідіотизм».

І ось до якого «відіотизму», за словами Голдуотера, довело його американське телебачення. Під час президентської передвиборної кампанії до нього з'явився коментатор «Коламбіа бродкастінг систем» — Сі-Бі-Ес. Сенатор, за власним зізнанням, був легковажно відвертий із журналістом. І невдовзі, якщо вірити містеру Голдуотеру, та одвертість вилізла йому боком.

Через деякий час інтерв'ю було передано по телебаченню в спеціальній передачі. «Сі-Бі-Ес, — жаліється сенатор, — спритно зв'язала мене з усіма ідіотами від крайньоправих, які колись попались на її плівку, і в короткій передачі міцно натягла їх мені на шию».

Бідний містер Голдуотер! Потрапити в таку компанію... Співчуваємо. Ви ж, ясна річ, не такий. Оці кляті журналістські душі створили в телепередачі «карикатуру на Голдуотера, яка мала характер такого гротеску, що якби я повірив усім їх твердженням, то сам проголосував би проти власної кандидатури» (цитуємо книгу потерпілого).

Гнів праведний, а все ж сенатору не слід було так виходити з рівноваги. Попереду ж бо не одна передвиборна баталія. А що, як містеру Голдуотеру нагадають про його твердий намір голосувати проти самого себе?

Голдуотер проти Голдуотера!

Такого ще не було. Але загроза реальна.

У цій же книзі, окрім бажання прикути до ганебного стовпа всіх — від керівників телевізійних кампаній до редакторів «Нью-Йорк таймс», — є й рядки щирої любові. Коли Голдуотер зачіпає питання зовнішньої політики, він на повний голос співає хвалу політиці «з позиції сили».

«Йти на будь-які переговори з комуністами, чи про В'єтнам — у Парижі, чи про обмеження озброєнь — у Відні,— рішуче твердить сенатор, — помилка, якщо ми не будемо йти на ці переговори з позиції сили». Проте такий підхід, містере Голдуотер, суперечить найелементарнішому реалізмові. А чи стали б ви самі голосувати за людину, яка геть втратила почуття реальності?

Розмови про те, що він обстоював атомне бомбардування В'єтнаму, Голдуотер називає «політичною брехнею». Він, мовляв, пропонував використати атомні бомби у В'єтнамі... лише для «дефоліації», тобто знищення рослинності. Однак факти спростовують сенатора, і події нинішнього року дають цьому нове підтвердження.

Хто, як не сенатор Голдуотер, виступив у сенаті з вимогою «насичених» бомбардувань Демократичної Республіки В'єтнам, включаючи міста Ханой і Хайфон?

Не витримав сенатор ролі мирної овечки, яку так старанно хотів собі приписати. І справді, чи зарадить овечий язик, коли зуби вовчі?

Едуард РИБАЛЬЧИК.

Фотомонтаж Ю. КОЗЮРЕНКА

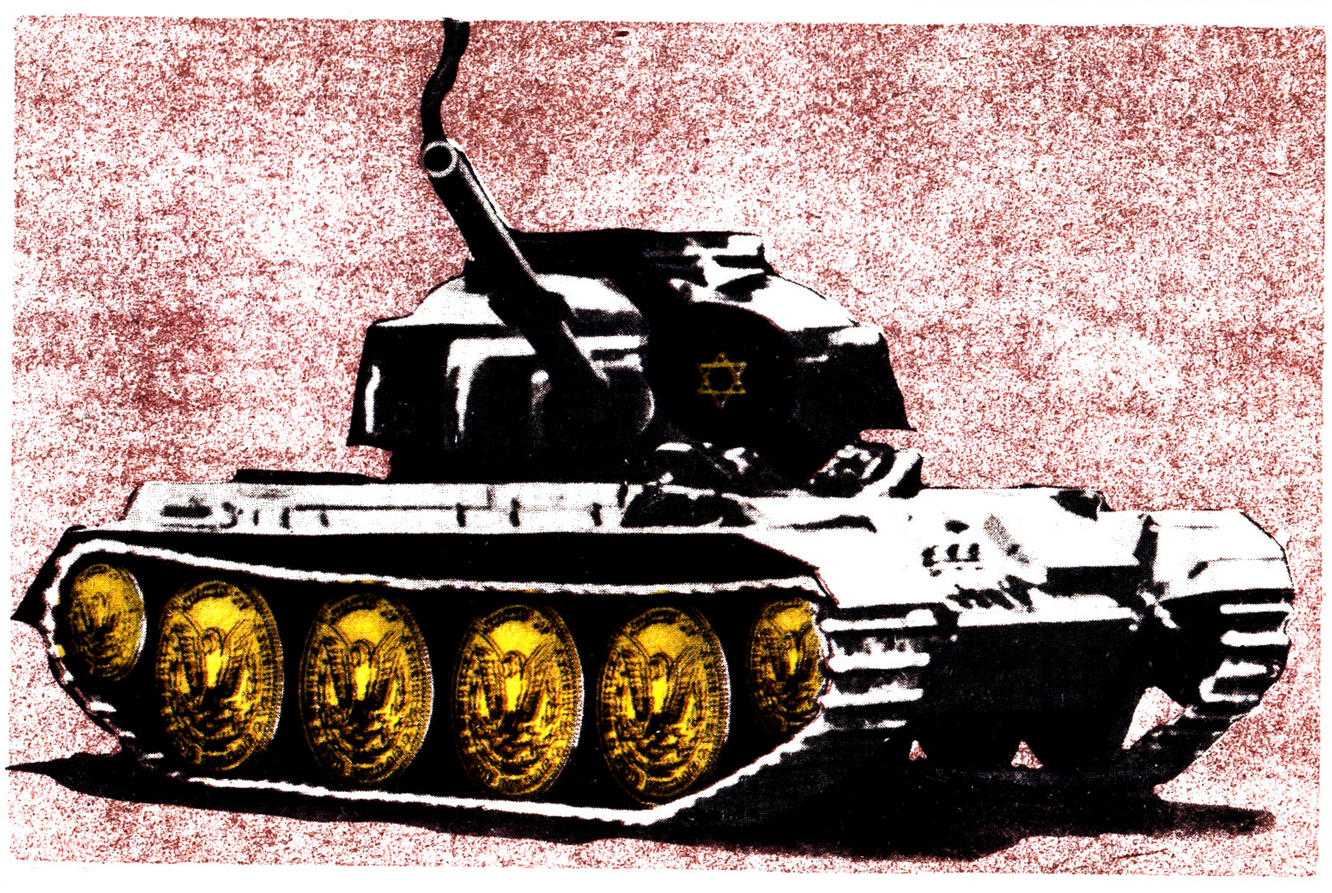

Колеса ізраїльської агресії.

Болгарський гумор

— Ти бач, ще нема п'яти, а вона вже додому пішла.

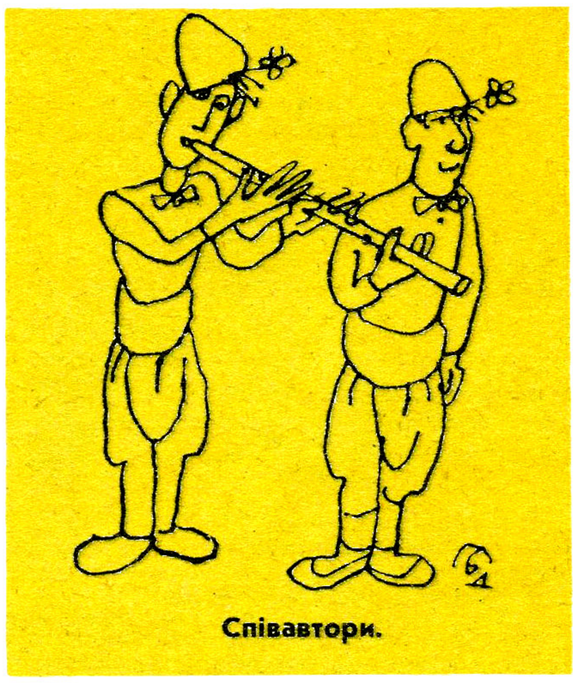

Співавтори.

— У мене хоч і не Пегас, зате дає молоко.

— Один із них знає, як стрибати, а другий — як плавати.

— Пишу на тебе рецензію. Не будеш сердитись, якщо я у ній замість «чудовий» вживу вираз «дуже гарний»?

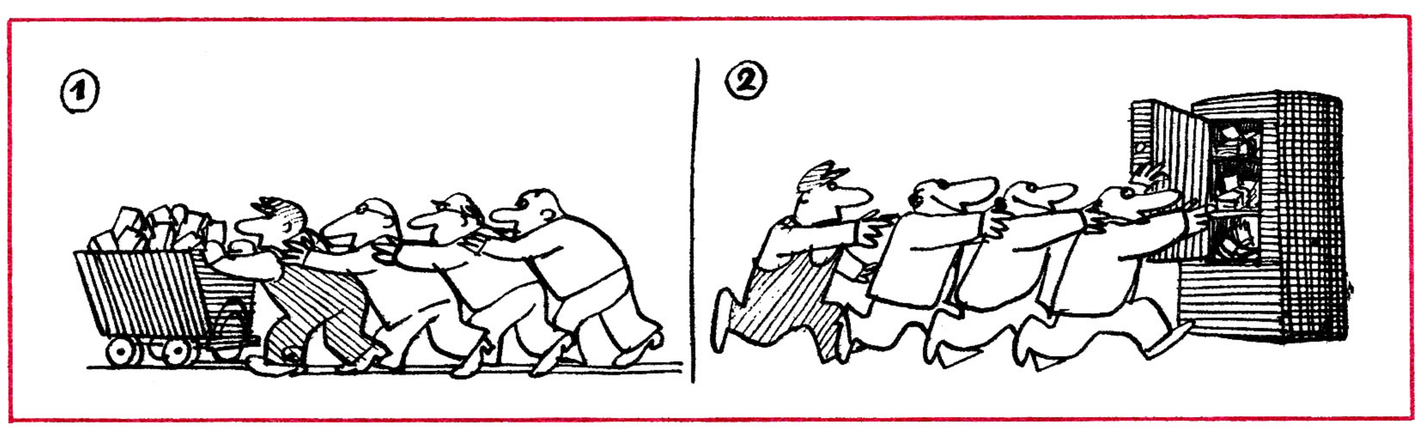

Без слів.

Друже Перче!

Через річеньку, через болото подай рученьку!..

Чому, — спитаєш ти, — через річеньку? Чому — через болото? Хіба,— скажеш, — не можна перейти місток і поручкатися?

В тім то й річ, що не можна. Нема містка через нашу річку Калюс. Ще 1969 року його знесла вода. Щоправда, тоді ж таки т. Рудюк — голова виконкому Новоушицької райради — тебе, Перче, і нас, мешканців села Каскади, запевнив, що зруйнований місток буде найближчим часом відбудовано. Чекали ми того найближчого часу рік, чекали два, а на третій набридло. І вирішили знову тебе, Перче, потурбувати. Може, ти протягнеш свою рученьку не тільки нам, але й нашому голові райвиконкому та й допоможеш йому виконати нарешті те, про що він власноручно тобі і нам написав?

І. БУРДЕЛЬНИЙ,
інвалід II групи.

с. Каскада
Новоушицького району
Хмельницької області.

Боюсь, що ти не знаєш голови нашого колгоспу т. Чичкана. Не відаєш, як чуйно він прислухається до голосу мас.

Останнім часом у масах почали розповсюджуватися чутки, ніби голова колгоспу дбає тільки про виробничо-господарчі приміщення, а на сільську баню уваги не звертає. От і стоїть вона обшарпана, з дірявим дахом.

— Щось треба зробити, — сказав т. Чичкан, коли до його тонкого слуху дійшов і цей голос мас. — Щось таки треба вдіяти.

І вдіяв. Щоб баня своїм виглядом не псувала приємної картини квітучого колгоспного села, він її... не відремонтував, ні, а зніс з лиця землі. А масам, яким вигляд бані не сподобався, порадив ходити митися в сусіднє село Синявку. Пообіцяв навіть, що і сам буде туди вчащати, бо ніколи, ні за яких обставин не любить відриватися від мас.

От який у нас голова!

За таким головою нема ногам спокою.

П. МІЩЕНКО.

с. Городище
Менського району Чернігівської області.

Що б ти зробив, якби тобі запропонували сісти на трактор, у якому: а) рульове управління «не слухається» тракториста і діє цілком незалежно від нього; б) кріплення бака нічого скріплювати не хоче, бо в ньому невистачає болтів; в) кріплення рами хоче її, бідолашну, скріпити, але не може, бо на болтах різьба зірвана; г) підшипники передніх коліс шиплять, риплять і скаржаться на свою старечу непрацездатність...

Так от, Перче, замість того, щоб сісти на такий трактор, ти, певно, порадив би здати його на капітальний ремонт. І, повір, запізнився б із своєю порадою, бо саме таким його щойно з капітального ремонту нам повернуло Згурівське (Київська область) відділення «Сільгосптехніки».

Сидимо оце біля свого капітально відремонтованого трактора та й думаємо: чи приймуть його від нас заготівники металобрухту?

Можуть не прийняти. У них, кажуть, вимоги до якості продукції значно вищі, ніж у згурівських ремонтників.

М. ЦИСЬ.

с. Лукаші Баришівського району Київської області.

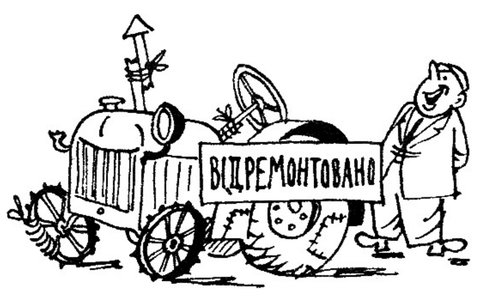

ПАМ'ЯТІ ДРУГА

Тільки-но в 10-му номері «Перця» було надруковано кілька нових творів відомого українського радянського байкаря, автора ряду талановито написаних книжок, постійного автора нашого журналу Павла Юхимовича КЛЮЧИНИ. Сам Павло Юхимович уже не побачив цих своїх байок у «Перці» — за кілька днів до одержання журналу він назавжди пішов од нас. Сталося це на 58-му році його життя.

Пішла від нас чудова, чесна, працьовита і надзвичайно скромна людина. Наша література втратила справді непересічного, самобутнього таланту письменника. Ми, перчани, втратили вірного бойового побратима, щиро шанованого нами друга.

Схиляємо голови перед його світлою пам'яттю.

ПЕРЦЕВІ ВІДПОВІДАЮТЬ

★ «Всяк буває» — так називалася замітка, надрукована у № 23 «Перця» за минулий рік, де йшлося про те, що Путильський лісокомбінат (Чернівецька область) спалює або висипає у річку Путилку тисячі тонн тирси, яка може бути сировиною для промисловості або ж паливом.

Директор Путильського лісокомбінату тов. Максиляк повідомив редакції, що нині уже розроблено проект будівництва протягом 1972 року підприємства з котельнею, на якому з лісових відходів вироблятиметься хвойно-вітамінне борошно та технологічна скалка. Опалюватиметься котельня тирсою.

Залишки тирси підуть на виробництво деревного борошна, яке випускатиме сусідній Берегометський лісокомбінат.

★ Доярки колгоспу «Більшовик» (Катеринопільський район Черкаської області) поскаржилися редакції на те, що в їхньому колгоспі є два доїльних агрегати, які стоять без діла.

Після втручання у цю справу Перця обидва агрегати використовуються на молочній фермі.

★ У селі Великий Ліс (Сумська область) тривалий час не працював магазин. Жителі села написали про це Перцеві.

Як повідомив голова виконкому Липоводолинської райради тов. Климов, такий факт дійсно мав місце — не було продавця. Райспоживспілка тепер підібрала продавця, і магазин працює нормально.

Мал. А. ВАСИЛЕНКА

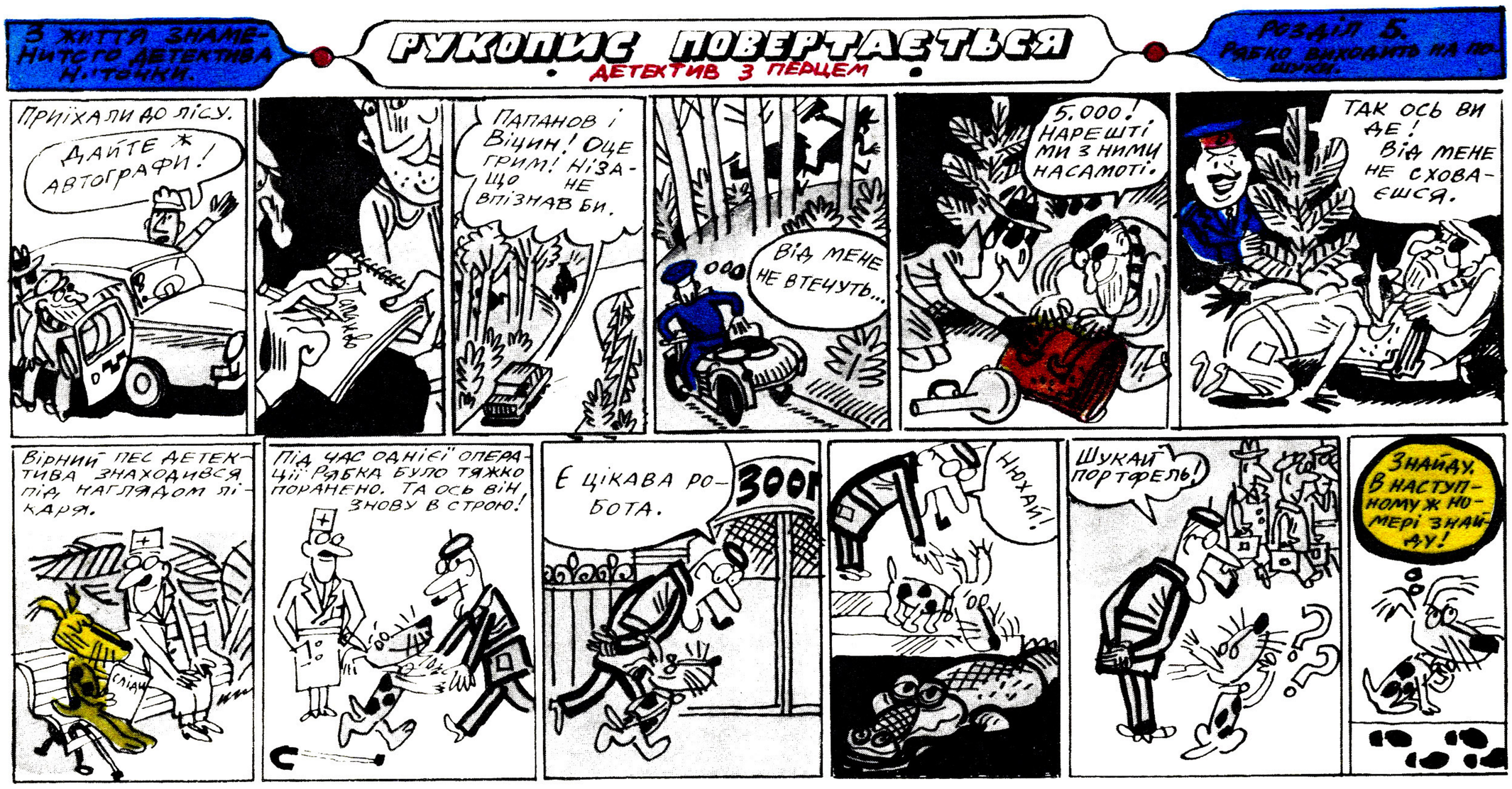

Головний редактор Ф. МАКІВЧУК.

Редакційна колегія: М. БІЛКУН, С. ГЕРАСИМЧУК, В. ЗЕЛІНСЬКИЙ, О. МИХАЛЕВИЧ, Д. МОЛЯКЕВИЧ, С. ОЛІЙНИК, І. СОЧИВЕЦЬ (відповідальний секретар), В. ЧЕПІГА.

ВИДАВНИЦТВО «РАДЯНСЬКА УКРАЇНА»

Адреса редакції: **252047. Київ-47, вул. Петра Нестерова, 4.** Тел. 41-89-12, 41-89-17, 41-89-15. Для телеграм: Київ Перець. Ціна 24 коп. на місяць.

Журнал «Перец» № 13 (887), (на украинском языке). Виходить двічі на місяць.

Здано до набору 2. VI. 1972 р. Підписано до друку 16. VI. 1972 р. БФ 10769. Папір 70×108¹/₈. Фіз.-друк. арк. 2. Умовн. друк. арк. 2,8. Обл.-вид. арк. 4,54.

Передруковуючи із журналу матеріали, треба обов'язково посилатись на «Перець».

Ордена Леніна комбінат друку видавництва «Радянська Україна», Київ-47, Брест-Литовський проспект, 94. Зам. 02889. Тираж. 2 380 000 прим.

Відсканував і опрацював Олег Леськів

http://perec-ua.livejornal.com

Індекс 74393

Мал. В. ГЛИВЕНКА

Зв'язані одним вузлом.